

Kő-Szabó Imre

**P. Horkai
Feri
kocsmája**

Kő-Szabó Imre: P. Horkai Feri kocsmája

(novellák)

A kötetet szerkesztette: Kő-Szabó Imre

(A kötet címlap fotóját és a kötetben közzétett fotókat

Nelly Kreischer készítette)

(A kötet számítógépes szerkesztési munkálatait végezte

Szabó Rózsa)

(A szerző fotóját készítette: Gázsó Irma Viola)

Vác 2017

**Idézet: Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg
című írásából:**

- „A következő bolygón egy iszákos lakott...
- Hát te mit csinálsz itt? – kérdezte tőle.
  - Iszom – felelte gyászos képpel az iszákos.
  - Miért iszol? – kérdezte a kis herceg.
  - Hogy felejtsek – felelte az iszákos...”

Minden jog fenntartva

© Kő-Szabó Imre – 2017

ISBN szám: 978-963-12-7719-7

Vác - 2017

A tizenöt novella közül, hét nyomtatásban is megjelent. „A befutó” (Klárís, Napsziget 25. szám), „A boríték” („Akkor is, ha tiltják” – antológia – novum Verlag – 2008). „Dízsírhely” (Holnap Magazin – 2013. 10. szám), „Feri bácsi” (Magyar Jövő – 2008), „Egy zöld mobil telefon” (Rév Komárom Jókai Díj – 2000, - Holnap Magazin – 2015. 5. szám). „Eltűntnek nyilvánítva” – („A pillanat művészei” – antológia – novum Verlag – 2009). „A koszorú” – (Napsziget – 24. szám, „Negyed század” – antológia – Krúdy Irodalmi Kör Budapest – 2007).

A kötetben szereplő novellák mindegyike megtalálható az alábbi internetes portálokon: Kaláka Szépirodalmi Folyóirat, Börzsönyi Helikon, Holnap Magazin, Kis Lant, Napsziget, Magyar Irodalmi Lap.

A szerzőről írt recenziókból:

„Megfigyel, elemez, bűjtatottan kritizál, de leginkább csak bemutat valóságos élethelyzeteket anélkül, hogy a fantáziáját használva túlságosan kiszíneznék ezeket a sztorikat. Nincs is szükség ezekben az írásokban kiagyalt katarzis-generátorokra. A hétköznapi élet apró katarzisai bújnak meg a sorok mögött.”

(részlet Komor Zoltán „Macska és tők” című antológiában a szerzőről írt soraiból.)

„Kő-Szabó Imre tárgyilagos realizmussal ábrázolja alakjait, a szinte szociográfikus pontosság, hitelesség írásainak nagy értéke. Drámai sodrású párbeszédok vagy éppen belső monológok jellemzik a szereplőket, s a nyelvi, stiláris hűség ugyancsak hatásos írói eszköz.

Az általa megrajzolt hősöknek sorsa van, rendszerint elkövetik a tragikus vétket, amiért bűnhődniük kell. Azonban az, író szenvedélyes háttérnyomozása mindig kideríti, ezek az emberek környezetük, neveltetésük, szokásaik foglyai, akik – hiába igyekeznek, lázadoznak – kitörniük nem sikerül.”

(részlet Péntek Imre, a szerző „Mellékvágány” című kötetének recenziójából, - megjelent Fejér Megyei Hírlap – 1995. évi 301. sz. lapszámban)

Novellái egy elmondatlan, összefüggő nagyobb történet részei, szereplői visszavisszatérnek, a helyszín pedig többnyire ugyanaz a kiskocsmá. Ez a jellegzetes kocsmavilág tulajdonképpen az élet kicsinyített mása, itt minden előfordul, minden típus megtalálható, minden megtörténhet. Az itt hallott-átélt sorsok, esetek többet érnek minden életidegen filozófiánál. Alapvető tapasztalatok, bölcsességek, furcsaságok tárhelye ez, melynek látogatói rendszeres kiképzésben részesülnek az „Élet” nevű tantárgyból, esélyt kapva a túlélésre a legnehezebb időkben is.

(részlet Dr. Fráter Zoltán Tollinga irodalmi pályázat értékeléséből – Budapest. 2009. január)

Tartalom

A befutó	6
A boríték	11
Dízsírhely	18
Rulett bajnok	22
A mosogató fiú.....	28
Feri bácsi	36
A szobáztató	42
Sakk! Matt!	49
Magánrendelés	54
Kocsmai szakácsok.....	58
Egy zöld mobiltelefon	63
Előleg nélkül.....	72
Eltűntnek nyilvánítva	80
Hármas csavarorsó	92
A koszorú	100

A befutó

Huszonhét éves volt, most tavasszal. Születésnapját nem is akarta, különösképpen megünnepelni. Úgy gondolta, ez a huszonhetedik, így nem köthető semmihez sem, ez olyan, mint a tizenkilencedik. Nem húsz, mert az különleges évfordulónak számított számára. Az apja, amíg élt, mindig azt mondta, majd ha fiam húsz éves leszel, akkor mondhatod majd ezt, meg azt. Ez egy kicsit bosszantotta is, de arra gondolt, eljön egyszer az a bizonyos húsz év és akkor! El is jött, de nem történt semmi. Azért semmi, mert apja még tizenhét éves korában elment, egy szép őszi napon és nem érhetette meg vele a húsz évet. Most meg már, betöltötte a huszonhetet is, aztán nem változott semmi. Anyjával élt, itt a Budai úton, egy harmadik emeleti, kétszobás lakásban. Tette a dolgát, befejezte a szakiskolát. Olyan emelt szintű képzés volt, az autószerelő szakmája mellé érettségit kapott, meg jogosítványt, teherre, meg buszra is. Nem is gondolt arra, hogy talán majd egyszer hasznát is veheti, ezeknek a papíroknak. Reggel felkelt, elment a szerelőműhelybe, közel volt, még gyalog oda is futhatott, hétre. Ötig szólt a munkaidő, aztán irány haza. Megfürdött, átöltözött, hetente kétszer lement gyúrni a kondi terembe. Súlyokat emelt, ez meg is látszott rajta. Alakja jól kigyúrt formát mutatott, néha el is indult egy-egy területi bajnokságon, de a részvétel, a győzelem, különösképpen nem izgatta. Úgy volt ezzel, hogy jót tesz a közérzetének a mozgás, meg tetszett neki, amikor megkérték a kiskocsmában, ahová esténként eljárt sörözni. – Géza, tedd már ki a grabancát, ennek a nagyszájú fickónak! Budai Géza, mert így szólt a tisztos neve, ilyenkor súlyemelő alakjával, kigyúrt felsőtestével, hatalmas lapát kezeivel, mint egy emelőszerkezet, megfogta a renitens kocsmai fogyasztót és rövid úton, kipenderítette az utcára. Híre is ment ezeknek a történeteknek. Nem voltak ezek rendszerezések, talán az elején fordult többször elő, hogy akcióba lépett. Ennek is volt egy felszólítás nélküli oka, Géza nem szerette a hangoskodó, hóbörgő fickókat, akik csak azután lettek olyan erősek, mintha kint aludtak volna a stadionban, ha megittak pár pohárral.

Szeretett békésen, egy asztalnál ülve, ez rendszerint mindjárt a bejárat mellett volt, sörözgetni, cimboráival beszélgetni. Így teltek a hetek, a hónapok, csak akkor tűnt fel egyszer, hogy Géza már napok óta, nincs jelen, nem látogatja a kiskocsmát. Az eltűnést, csak úgy, egyik napról a másikra hiányolta Tibi, a kocsmáros. Megszokott volt, hogy úgy általában este hét óra körül, feltűnt Géza természetes alakja, szőke haja mindig a homlokába lógott. Amikor bejött, körbe parolázott a jelenlévőkkel, senkit nem hagyott ki, függetlenül attól, hogy ismerte, látta-e valamikor. Aztán kikérte korsó sörét, meg a kis vodkáját. Ez utóbbit ott a pultnál, egy mozdulattal lehörpintette, majd a sörrel kezében, elfoglalta szokott helyét. Ha úgy történt, hogy véletlenül ült ott valaki, akkor az, felpattant és nagy előzékenységgel, átengedte a terepet. Ez utóbbi, Géza rendteremtő akcióinak volt köszönhető. Nem azért, mintha félték volna tőle, inkább a tisztelet, meg néha, a haveroknak, meg is jegyzete: - Szólj, ha valaki akadékoskodik! Majd ellátjuk a baját! Erre aztán szinte, egyszer sem került sor, vagyis a nem leírt kimutatás szerint, mindenki pontosan nyilvántartotta, hogy Géza kinek ígérte meg a segítséget, melyet sohasem kellett számon kérni. Ez egy belső, láthatatlan rendfenntartó kinyilatkozás volt. A tulaj, titkon köszönetet is mondott ezért, mert nyugalmas napjait élte így a kiskocsmá.

A többhetes távollét után, egyik este Géza megjelent egy lánnyal. Leültek a szokott asztalhoz. Csak kettesben beszélgettek, mindenki észrevette, hogy a beszélgetés, egy meghittebb kapcsolatról szól. Csak az tűnt fel, a lány nem illik ebbe a környezetbe. Fiatal, nem volt több húsz évesnél, széparcú, barnahajú volt, csinos nyári ruhát, színes, pántos, magas sarkú szandált viselt. Könnyű, kis táska volt nála. Géza tekintete csak a lány tekintetét kereste, a lány, pedig csodálkozó, tágra nyílt szemekkel hallgatta Géza szövegét. A szövegét, mert az egyértelmű volt, hogy most megy a nagy szövegelés időszaka, ezt nevezik beetetésnek, finomabb formában, az udvarlásnak.

A távolban többen összesúgtak, honnan szedte össze ezt a finom csinibabát, ez a nagydarab Géza? Semmiféle, elfogadható magyarázatot, nem találtak rá. Csak nézték őket, kicsit sóvárgó tekintettel, úgy önkéntelenül is többen megállapították: - Összeillő pár! Valóban, összeillő párnak látszottak. Csak később, több hetes, türelmes várakozás után, derült fény a nagy titokra. Ez idő alatt Géza a lánnyal, talán kétszer jelent meg, ezen a helyen, akkor is, mindig csak kettesben beszélgettek, mást szinte nem engedett a közelükbe. Most egyedül jött. Meg is kérdezték: - A lány, hol van? Géza röviden válaszolt: - Tanul, most lesz a vizsgája! Ez a válasz egyértelmű volt, csak az volt a baj a többiek számára, ebből aztán nem derült ki semmi, elfogadható érv. Géza észre is vette a feléje forduló értetlen tekintetekből, nem mondhat csak ennyit. Megitta a vodkáját, a sörével leült, a szokott asztalához, kortyolt belőle, letette a korsót, amely keményen koppant az asztal üveglapján. Körülnézett és csak annyit mondott:

- Megnősülök!

Dermedt csend támadt. Olyan csend, melyet talán nem is lehet meghatározni, valami olyasmihez lehetne hasonlítani, amikor egy szobában ülsz, nincs körülötted semmi, senki, csak az óra egyenletes ketyegését hallod és ez a ketyegés, egy pillanat alatt megszűnik, mert megállt az óra. Ebben a csendben a pultnál állók agyában, egy érdekes és érthetetlen kérdés sorozat zajlott le. Ezeket a kérdéseket és az arra adott válaszokat, nem mondta ki senki, de ha ezt most egy gép, számláló sorára kapcsolnád, a számok úgy peregnének, hogy azok karakterükben, felismerhetetlenek lennének. Nevesítve: - Ez a nagydarab srác megnősül? Elveszi ezt a fiatal lányt? Feladja függetlenségét? Elment az esze? Jó dolgában, nem tudja, mit tesz? Többé nem jön ide? Ez sem normális! Aztán egymásra néztek, végül minden tekintet Gézára szegeződött.

Géza tudta, nem lehet kikerülni, a kimondatlanul is felvetődött kérdésekre, adandó választ. Bele is kezdett: - Igen. Megnősülök! Mire várjak, most voltam huszonhét éves. Családot kell alapítani!

Eddig jutott csak, amikor eszébe ötlött, mit magyarázkodjak én ezeknek? Úgysem értenék meg, hogy az ember életében, egyszer eljön az a nagy pillanat. Az a nagy pillanat, amelyet nem keres, de egyszer csak ott van előtte és szinte nincs kitérés előle. Olyan, mint a folyó, ha belelépsz, elkap a sodrása és nincs más választás, úszni kell.

Nem is magyarázkodott tovább, megitta a sörét és elment haza. Később tudták meg a többiek Tibitől, a kocsmárostól, hogy mi is történt, mert egy csendes, vendég nélküli vasárnap este bejött és neki elmondott mindent. A lány, akit Laurának hívnak, itt tanult az egyik főiskolán, angol szakos nyelvtanár lesz. Békéscsabáról jött ide, most végez. A leendő apósna ott van egy varrodája, német megrendelésre készítenek ipari védő felszereléseket. Jól jött nekik az új vő, van teherautóra jogsija. Ő lesz a kamion sofőr, úgy döntött beáll a családi vállalkozásba, onnan hozza az anyagot, viszi vissza a készárut. Már el is képzelte az autózást, izgatta a fantáziáját ez a lehetőség.

Még néhányszor találkoztak Gézával. Többen jónak tartották az ötletet, az elképzelést. Mondták is: - Legalább lesz munkád, aztán ha hazajössz, vár az asszony. Ez sem utolsó szempont. Nem kell a buksza után futkosni, ott van helyben. Csak legyen pénzed, nehogy az após kifosszon! – mondták az okosabbak.

Géza nem törődött most ezzel. A váltással csak egy gondja volt, most itt kell hagynia édesanyját. Még szerencse, hogy jó egészségnek örvend és dolgozik, egy újságos bódéja van a Budai úton. Ezzel elfoglalja magát. Meg aztán ide a Dunántúl közepéhez Békéscsaba, nincs is olyan messze, arra gondolt, ha Bécs felé kerekezik, majd erre irányítja a kamiont és meglátogatja.

A napok, a hetek tovább sorjáztak. Budai Géza eltűnt a környékről. Csak akkor jutott eszükbe, ha egy hőzöngős pasas, nem akart kimenni a kocsmából. Mondták is: - Ha most a Géza itt lenne, ez a fickó is úgy repülne, mint egy kisangyal, szárnyak nélkül!

Pontosán másfél év telt el, amikor az ajtóban megjelent Géza természetes alakja. Köszönt, úgy tett, mint régen, kezét fogott mindenkivel, ha ismerte, ha nem. A haverokat meghívta egy italra, magának egy Colát kért.

- Mi van, a javulás útjára tértél? – kérdezték tőle.

- Azt vezetem, az enyém! – mondta és kimutatott az utca túlsó oldalára. Ott állt egy szürke Audi.

Látni kellett volna az arcokat, úgy megnyúltak, mint lemenő nap árnyékában a fák körvonalai. Géza még egy újabb lapot játszott ki, elővett egy fényképet és körbe mutatta: - A lányom, hat hónapos! Apai büszkeségtől arca vidám volt, kicsit kihúzta magát.

A körbe állók közül az egyik srác ocsúdott fel elsőként. Megveregette Géza vállát és annyit mondott:

- Te aztán, befutottál!

*

A boríték

A Budai úti kiskocsmában volt a törzshelyük, mind a négyüknek. Így négyen alkottak egy kis csapatot a Török Feri által vezetett „Részvét BT” nevet viselő temetkezési vállalkozásnál. Tulajdonképpen ők sírásók voltak, a temetkezésnél olyan gyászhuszárok. Zahar Misi is köztük tartozott. Jól megértették egymást, a szőke, szeplős arcú, kissé dagadt Jani volt a vezetőjük. Neki volt egyedül jogosítványa, kisbusz vezetésére, melyet a temetkezések során használtak. A többiek, Péter és Kázmér, meg Zahar Misi, iskoláik hiányossága miatt, csak olyan ásó és lapát fogó munkára voltak alkalmasak. Ebben aztán nem zavartatták magukat, csak az volt a fontos, hogy napjában, rendben elföldeljék azt a három-négy halottat, melyet Török Feri kijelölt számukra. Akkor volt jó napjuk, ha ezek a temetések egy temetőre korlátozódtak, mert így jól meg tudták szervezni a sírásást, meg a temetéseket. Akkor voltak bajba, ha ez több temetőt, temetkezési helyet érintett. Tehát nagyon fontos volt, hogy megkapják a „hantolási” járandóságot a hozzátartozóktól. A pénz átvételére kimunkált módszerük volt. A legfontosabbnak azt tartották, hogy a szertartást követően, amikor megkezdődik a tényleges temetés, akkor nagy összhangban dolgozzanak. Lássák a hozzátartozók, ők tudják a dolgukat, a gyorsasággal, a pontossággal együttérzésüket fejezik ki. A halott, ha már befejezte földi pályafutását, ne késlekedjen a „porból lettünk, porrá leszünk” visszatérés állapotába. A gyorsaság megrövidíti az itt maradók úgy is súlyos megrázkódtatását. Ez a szervezetség teljes szótlanságban zajlott részükről. Munkájukat, csak a koporsóra hulló föld dübögése, a lapátok csattogása kísérte. Szervezett összhangban alakították ki a sírhantot. Mindig a sofőr Jani dugta le a fejfát, aztán közösen hordták a virágokat, koszorúkat, gondosan ügyelve, hogy a szalagok olvasható felükkel felülre kerüljenek. Amikor elkészültek, egy sorban megálltak a sír mellett, fejbiccentéssel vettek búcsút a számukra ismeretlen halottól. A sofőr Jani egy pillanatig még ott maradt, a többiek összeszedték a szerszámokat, pallót, kötelet és a kocsihoz vitték. Így adták

tudtára a gyászoló családnak, hogy az összehangolt munkát a sofőr Jani irányította, aki aztán szép lassan elindult a távolabb parkoló autóhoz, ahol a többiek várakoztak. Ezen a kis útszakaszon érték utol, rendszerint a gyászoló család férfi tagjai közül valaki, aki Jani zsebébe csúsztatta a már előre elkészített borítékot, köszönetet mondva.

A csapat többi tagja csak azt nyugtázta, hogy megvan a boríték, ezzel ez a munka, rendben is van. Persze munka és munka között itt is volt különbség, még a temetőben is, hiszen nem volt mindegy kit temetnek. Zahar Misi szerint a nagyon öregek temetése volt a sima ügy. Az embernek, ha megöregszik, elgyengül, tehetetlenné válik, itt a helye, sehol máshol, csak itt. Ne legyen terhére senkinek. Ilyenkor az utolsó útjára kísérők többsége is öreg. Ők is arra gondolnak, holnap hátha ők következnek. Békések, megértők, belenyugvók. A középkorúaknál - úgy harminc-ötven között - már hangulatilag is feszültebb a temetés. A hátramaradók siratják elvesztett hozzátartozójukat, az apát, az anyát, vagy a testvért. Még rosszabb a helyzet, a gyászolók részéről, ha olyan valakit kell temetni, aki fiatalon, balesetben éri a halál. De legrosszabb a gyerekek temetése. A vétlen, ártatlan teremtés, aki még az élet nagy létráján, csak az első fokokat mászta meg, még a kellő magasságban, körül sem tudott nézni, őt kell a koporsóban a mélybe eresztetni, ez valami borzalmas. Sírás és könnyek nélkül még ők sem tudják túltenni magukat az eseményen. Sőt napokig ott motoszkál a gondolat, kimondva, kimondatlanul is, miért kellett ennek így történnie? Sajnos legtöbbször, nincs rá felelet.

Amikor a napi munkát befejezték a sofőr Jani, elővette a borítékokat, megszámlálták a pénzt, egy részét levonták a Török Ferinek, a többi általában egyenlő részben elosztották. A kocsit bevitték a telephelyre, aztán irány a Budai úti kiskocsmá.

Rendszerint úgy este hat és hét óra között értek ide. Az első kört a sofőr Jani kérte ki, egy-egy feles, elkísérve egy sörrel. Aztán jöttek sorban a

többiek, a maguk rendelésével. Nagy beszélgetések követték az italokat, ugyanis ez megoldotta a nyelvüket.

- Misikém, még nem láttam a Piroskát? – kérdezte Péter, aki szőke, fürtös hajával olyan volt, mint egy kócos kislány. Zahar Misi körülnézett és csak annyit mondott:

- Jönni fog, biztosan.

Azzal nyaggatták, nősüljön már meg, ezzel a közel ötven éves fejével nem élhet egyedül. Ő várakozott, nem akart másik házasságot. Abból elég volt egy is, az sem tartott csak tíz évig. Nem maradt más számára, csak a két gyerek, egy fiú meg egy lány. Azok is nagyok, élik a maguk életét. A fiának már van egy gyereke, tulajdonképpen így már nagypapának is szólíthatnák. Most albérletben lakik, a Piroska is hasonló képen. Lakásra semmi kilátás, még a távolabbi időben sem. Kedveli ezt az asszonyt. Ő is elvált, rokkant nyugdíjas. Ahol lakik, egy öreg házaspár adta ki a különálló szobát. Nem sokat kértek, de azaz összeg, legalább pótlást ad a költségvetésükbe, a téli fűtés idejére. Házasságról ugyan nem esett szó közöttük, de a távlatot már firtatta Piroska. Kedvelte ezt a vörös hajú asszonyt, ő is hasonlóan vélekedett, ha még nem is mondta ki. Szerelmi dolgaikat esténként a lakótelepi kispadon bonyolították le, hiszen az albérletbe nem mehettek fel egymáshoz.

Zahar Misi, amikor így munkavégeztével lekanyarította a négy felesét, melyet elkísért négy sörrel, aztán még a Piroskával is megittak néhány pohárral, már semmi sem számított. Ilyenkor, legtöbbször a festett haját látta, széles ajkait, a fogható, megmarkolható testet. Ez az állapot, már, mint a felesekkel, sörökkel megtöltött: - Nagyon kevésre emlékszem a tegnap estéből! – majdnem mindennapos volt nála. Sokszor megfogadta, hogy holnaptól minden másképpen lesz, de az elhatározást tett, nem követte.

Már kora ősz volt, amikor Zahar Misi úgy döntött, hogy szombaton meglátogatja lányát, aki Nagykanizsán lakik. Telefonált is neki, hogy

megy, a délutáni gyorssal, ott tölti az estét, meg az éjszakát, másnap visszautazik, hétfőn megy a srácokkal temetni. Reggel, amikor felkelt, szépen megborotválkozott, fehér inget vett magára. Egyetlen, sötét öltönyében, amikor bement a kiskocsmába, úgy nézett ki, mint egy ügyvéd. Szépen megfésülködött, sima volt az arca, a fehér ing jól állt neki. Meg is dicsérte Rozika, a csapos:

- Igazi úriember lettél! Jó rád nézni!

- Még kezdhünk is együtt valamit! – volt rá a válasz.

Rozika elhessegette ezt a beszédet. – Majd adna nekem a Piroska! – összegzéssel fejezte be.

Zahar Misi örült az ilyen fogadtatásnak, kért is egy felest, meg egy sört, hogy ezt a hangulati állapotot meghatározza. A vonat úgy egy óra körül indult a nagyállomásra. Volt még bőven, vagy négy óra.

Közben többen bejöttek a kiskocsmába. Mindenki csodálkozott Zahar Misi jólöltözöttségén. Dicsérték, élcelődtek vele, mondták neki: - Nem is nézel te ki sírásónak! Ebben volt egy kis irónia, gúny is. Vegyes érzelmekkel álldogált ott öltönyében, fehér ingjében. Néhányan meghívták az „úriembert” egy-egy felesre, egy-egy sörre. A trécselés, iszogatás közben hirtelen eszébe ötlött, menni kell az állomásra, mert indul a vonat. Összeszedte magát, hogy induljon, de valahogy a lába nem akart engedelmeskedni, meg szédült is egy kicsit, fájt a feje. Kibotorkált a wc-re és elindult a Zár utcán át, az állomásra. Az úton többször meg kellett állnia, mintha nem kapna elég levegőt. Arra gondolt: - majd a vonaton pihen egy kicsit.

Megvette a jegyet és kiment a peronra. A vonat a második vágányra érkezett, a váltókon keresztül eléggé tekervényesen futott be az állomásra. A hosszú kocsik nagy rángatózásokkal szedték a kanyarokat. Sívító fékezéssel állt meg Zahar Misi előtt a szerelvény. Megvárta még leszálltak az ide utazók, aztán az egyik kocsi peronjára felszállt. Nem akart mindjárt bemenni a fülkék valamelyikébe, inkább itt a nyitott ajtóban

elszív egy cigarettát. Még mindig szédült. Rá is gyújtott, közben a vonat elindult és csattogva, rángatva futott át a váltókon. Az egyik ilyen sínen való igazodásnál Zahar Misi csak annyit érzett, hirtelen megfordult vele minden, arra koncentrált, hogy valamibe megkapaszkodjon, de hirtelen nem talált semmit. Lépett kettőt, hogy talán így az egyensúlyát visszanyerheti, de csak arra emlékezett, hogy a csapódó ajtó, oldalba vágja, hideg szél hasít az arcába, és amint körülnéz, rohanó kavicsokat, talpfákat és futó sínt lát maga előtt. Nem tud semmibe sem kapaszkodni, szinte súlytalanná válik, aztán egy nagy csattanás a kavicsok között, hasító fájdalmat érez, és innentől elsötétül minden. Úgy szokták mondani: se kép, se hang!

Először a kép jött vissza számára. Nem látott mást, csak egy nagy fehérséget. Benne semmi színes, szemnek kapaszkodó. A fejét szerette volna fordítani, de nem ment, semerre sem. Csak a szemét tudta forgatni. Azt megállapította, hogy fekszik, balról erősebb a fény, mint jobbról, aztán amint a szemét eléggé lefelé fordította, ott látott egy villanykörtét, amely egy szál dróton lógott, mozdulatlanul. Tehát egy szobában van. A karját, a lábát nem érezte. Eztán jött a hang:

- Felébredt! – mondta valaki.

Egy rövidebb szünet következett, egy fehér köpenyes férfi jelent meg az ágyánál.

- Na végre, hogy felébredt! – ennyit mondott bevezetőül. – Maradjon nyugodtan, a nehezén túl van! – tette még hozzá.

Zahar Misinek ekkor kezdett derengeni valami. Beugrott a vonat, a zuhanás, a semmibe való lebegés. – Tehát kiestem a vonatból. Most valószínű kórházban vagyok! – ennyi jött össze, aztán megint nem emlékezett semmire.

Amikor ismét magához tért, a baloldali fény napsütés volt. A szobában beszélgettek, kint ajtó csapódott. Így feküdt egy jó darabig, amikor újból megjelent a fehér köpenyes férfi. Nem szólt semmit. Zahar Misi azt

észlelte, hogy megnézi a szemét és annyit mondott: - Jól van! – aztán elment.

Így, most már ébren feküdt. Tehát több órán át is, legalább neki úgy tűnt, amikor egy nővér jött az ágyához.

- Hogy van? – kérdezte, de meg sem várta a választ, folytatta: - Alaposan ránk ijesztett. Amikor behozta a mentő, eléggé rotyty állapotban volt, de Kovács doktor összerakta magát. Karja, lába több helyen eltört, megműtötték, gipszbe tették, most már csak gyógyulnia kell és aztán minden rendben lesz.

Ahogy azt a nővér elképzelte.

Nyolc héten át, nyomta a kórházi ágyat. Ugyanis a zuhanás és esés következtében eltört a jobb felső karja, szilánkosan. A jobb lába alól és felül is több helyen. Ezeket a töréseket csak műtétekkel tudták megfelelő állapotba hozni. Az már csak olyan ráadás volt, hogy öt bordája is eltört, bal karja kificamodott.

Járni eleinte csak mankóval tudott, később bot segítségével. Munkáját elvesztette. Kapott valamennyi táppénzt, még az elején, aztán semmi. Török Feri – az ügyvezető igazgató – egyszer meglátogatta, mondta, tovább nem tudja foglalkoztatni, a temetéshez négy ember kell. A helyébe már beállt más, az „üzem” működik tovább. Annyit még megtett, hogy papírjait elvitte a munkaügyi központba, hogy legalább addig segélyt kapjon, amíg talpra nem áll. Zahar Misi szerint: - Rendes volt tőle! Távozóban még dugott egy tízezrest a zsebébe.

Lassan gyógyult. Teltek a napok, a hetek. Mégis legyen valami történés ebben az egyhangúságban, Zahar Misi reggel lement a kiskocsmába, aztán este hazament. Többet ivott, mint evett. Esténként Jani és a többiek, még az új fiú is, fizettek neki egy-egy kört. Ebben a mámorban a napok összefolytak. A gipsz is lekerült a lábáról, karjáról. Az orvos gyógytornát írt ki számára, de két feles után inkább a harmadikat választotta, mint a tornát.

Egyre soványabb lett, elhanyagolt, ápolatlan. Piroska is elkerülte, ha látta milyen állapotban van. Így ment ez vagy tíz hónapon keresztül. Ez az időszak alkalmas volt arra, hogy Zahar Misi neve elé egy jelzőt tegyenek. A „részezes” Zahar Misi. Szinte nem is volt az utóbbi időszakban józan pillanata. Mindig töltött állapotban volt. Egy ilyen forgalmas helyen sokszor adódott, hogy egy-egy felest fizettek: - Szegény fiúnak!

Aztán november közepe következett. Ez is olyan volt, mint bármelyik nap a kiskocsmában. Csupán annyiban különbözött, hogy reggel Zahar Misi nem jött. Másnap sem. Harmadnap sem. Negyedik nap mondta valaki: - Meghalt!

Jani, Péter, Kázmér, az új fiú, meg Török Feri már csak a halottas házban találkoztak vele. Ott feküdt a koporsóban, arca fehér volt, kezei összekulcsolva. Nem szólt egyikőjük sem, egyetlen szót sem.

Négy nap múlva ők temették el. A temetésre csak a fia jött el, piros szegfűs koszorút hozott. Amint készen voltak a hantolással, Jani beszúrta a fejfát és mind a négyen raktár a szerszámokat. Jani is ment a többiekkel, nem várt egy pillanatig sem a borítékra, tették a dolgukat szótlanul.

*

Dízsírhely

Már reggel korán, ott álltak a kiskocsmá ajtajában. Várták Petit, hogy nyisson. Varga Dániel, akit mindenki csak Daninak becézett, jól megértette magát ivó cimborájával, Simon Sándorral, őt, pedig csak targoncás Sanyinak ismerték. Életútjuk az utóbbi pár évben már közös volt. Közös, mert egyiküknek sem volt munkahelye, kikerültek az utcára, és elfoglaltság hiányában vetette a sors őket, ide-oda. Varga Dániel, a Dani a MÁV-nál dolgozott. Volt is munka, mert a székesfehérvári vonalat villamosították és kellett a kézi erő, még akkor is, ha már nagyjából a nehezebb munkákat gépek végezték. De a kavics ágyazat simítását, rendezését még kézi erővel, erős vasvillával egyengették. Egy brigádban nyolcan-tízen dolgoztak. Ők rendezték a pályát Martonvásártól Fehérvárig. Ez a munka, több mint egy évig tartott, aztán mikor elértek Batthyányig, másbrigád vette át a munkának ezt a részét, ők, pedig feleslegessé váltak, már csak az utca fogadta be őket. Egy darabig még járt a munkánélküli segély, de az idő is letelt és most negyvennyolc évesen, az önkormányzattól szociális segélyt kap. Összességében megszámolni könnyű, beosztani, matematikai egyetemi végzettség is kevés hozzá, elkölteni, pedig egyszerű, még gondolkodni sem kell rajta. Simon Sándorral, a targoncás Sanyival, közösen szoktak, alkalmi munkát vállalni, amiben természetesen nem válogatnak. Ha kell kertet, ásni, fát hasogatni, fűrészelni, ha kell téglát, vagy építési törmelékkel talicskázni. Beton és malterkeverést már kézzel nem vállalnak, mert arra van megfelelő keverőgép, azt csak etetni kell, az előírt recept szerint és a gépből kijön a kész beton, vagy malter. A targoncás Sanyi korábban a vidiben dolgozott. Anyagmozgató volt. Egy kis elektromos targoncával száguldozott a telepen. Ő vitte a dobozokat a szerelőműhelyben, a televíziókhoz. Aztán mikor bedöglött a gyártás, ők úgy mondták: - Többé se kép, se hang nem lesz már itt! Kikerültek az utcára. Abban az időben Fehérváron, csak lődörgő emberek sokaságát lehetett látni, főleg a

kocsmákban. Targoncás Sanyi nem rég töltötte be az ötvenkettedik életévét. Tehát ő sem volt már valamiféle napos csibe.

Most éppen a reggeli nyitás perceit várták, mind a ketten, mint mondtam az elején. Azért jöttek ilyen korán, mert Török Feri, a „Részvét BT” tulajdonosa, a temetkezéses fickó, már tegnap mondta, hogy a kistemetőben, ki kellene ásni egy sírgödröt. Ők ugyanis nem érnek rá, mert ma hat temetésük lesz itt a környéken és az a sírhely holnapra, okvetlen kell. Dani, meg a targoncás Sanyi már többször besegített az ásásban, ők már tudják a formát, a méretet, erre is ki lettek oktattva, tehát nem kell sokat magyarázni nekik. Targoncás Sanyi biciklivel jött, mondván, a vázra majd felakasztják a lapátokat, meg az ásót, legalább nem kell cipelni. Szemben az ajtóval, egy fához ki is láncolta, nehogy elcsalja valaki ezt a drót szamarat. – Jobb a biztonság! – mondta mindig.

Be is mentek az ivóba, az ajtónyitást követően és lassan elkezdtek iszogatni. Pohár, poharat követett, az idő meg csak úgy telt, óráról órára, csak Török Feri nem akart megérkezni. Várni kellett, mert a munkát ugyan megbeszélték, de a pontos helyet még nem, meg a szerszámokat is ő hozza majd.

Így várakoztak legalább négy órán keresztül, amikor Török Feri betoppant a kiskocsmába. Egy kicsit meglepődött Dani és targoncás Sanyi állapotán, de aztán arra gondolt, hogy egy sírgödröt kiásni, nem egyetemi oktatói szakma, azt mindenki meg tudja csinálni, ők, pedig rutinos gödörösók. Elmagyarázta nekik, hogy: - Ha bementek a kiskapun, akkor jobbra a második parcellában találtok egy nagy tuját. A fa mögé kell, közvetlenül ásni a sírt. Tóth Misit temetjük oda, holnap. Aztán szépen formáljátok meg! – figyelmeztette őket. Elismételtette velük kétszer is. – Olyan szép lesz – mondta Dani, - mint egy dízsírhely! A lecke felmondása pontos volt, legalább is így nyugtázta, átadta a szerszámokat és még hozzátette: - Este hatkor itt és rendezzük a számlát! Ezzel aztán útjára indult. Dani meg Sanyi a temető felé vették az irányt. A kerékpártolásban némi nehézségek mutatkoztak, ugyanis gond volt, hogyan tartsák

egyensúlyban ezt a kétkerekű szerkezetet. Mert a várakozás, a poharak cseréje, fordított arányban szűkítette erejüket. Azért a kisebb nehézségek leküzdése után, elérték a temető, megjelölt bejáratát. Targoncás Sanyi ugyan a kapuban átesett a biciklin. Meg is ütötte magát alaposan, a szerszámok is lepotyogtak, de ez már nem számított, hiszen a helyszínen voltak. Összeszedték magukat, az elszórt szerszámokat, a kissé elnyeklett kormányú biciklit és elkezdték a helyszín felderítését. Ebben ugyan egy kis vita keletkezett kettőjük között, mert Dani azt állította, hogy a gödröt a tuja elé kell ásni, targoncás Sanyi, pedig azt, hogy mögé. Aztán, hogy így vitatkoztak, egy idő után az derült ki, ahogy körülnéztek, több tuja is van a megjelölt körzetben. Na most mit tegyenek? – volt a kérdés. A határozottabb kiállású targoncás Sanyi, kiválasztotta a számára, meg az elmondásnak legmegfelelőbb tuját. Dani, pedig belenyugodott és elkezdtek az ásást. Már térdig álltak a kiásott és kilapátolt gödörben, amikor egy öreg mamika, kosárral a karján, ballagott keresztül a temetőn. Megállt ott, és megkérdezte: - Kinek ássátok? – csak így egyszerűen. Dani meg Sanyi egymásra néztek, aztán Dani mondta: - Tóth Petinek! Holnap temetik! – mondta és az ásónyelére támaszkodott. A mamika meglepődött. – Az nem lehet, ott áll a kocsmá ajtóban! A hullamosóban! – mondta és a temető vége felé mutatott. – Issza a sörét!

A két fiúban, mintha villám csapott volna, olyan gyorsan kiugrottak a gödörből. Most aztán nem tudták, mitévők legyenek. Csak néztek egymásra, meg a meglepetéstől ott álló öreg mamikára. A végén ő törte meg a csendet és annyit mondott: - Ne bánkódjatok a gödör miatt, majd belehal valaki a napokban. Inkább menjetek a Tóth Petihez, mondjátok el mi történt, biztos meghív benneteket egy sörre. Mert, ha valakinek élő korában halálhírért keltik, az hosszú életű lesz! – bölcselkedett és felvette kosarát és tovább ballagott, át a temetőn.

*

Rulett bajnok

A Budai úti kiskocsmá már két éve üzemelt Fehérváron. Ez a két év olyan mérföldkőféle volt az „intézmény” életében. Először sokan nem hittek abban, hogy életképes vállalkozás lesz, ugyanis a tulaj P. Horkai Feri közismert ember volt a városban, de őt a foci tette naggyá. Középcsátár volt a Fehérvári MÁV Előre-ben. A sportrajongók a pályáról szereztek tudomást róla, és amikor abbahagyta az aktív sportolást, megnyitotta a Budai úti kiskocsmát.

Aki nem járt ebben a kis helyiségben, amely nem volt nagyobb, mint egy budai luxus lakás fürdőszobája, az nem tudja, milyen fantasztikus közönsége volt estéről estére ennek a helynek. Pontosan az emberközelsége tette vonzóvá. Egy pohár itallal a kezében, bár merre fordultál, egy hasonló fazonnal találtad magad szembe, akinek szintén egy pohár volt a kezében. Ha nem akartál megszólalni, nem tehetted, mert bele beszéltek a képedbe, és ha akartál, ha nem, akkor is válaszolnod kellett.

Erre az időszakra már törzsközönsége volt a csehónak. Itt minden áldott nap megtaláltd az aprótermetű, zömök Simek Sanyit, a péket, a reggeltől záróráig itt üldögélő Tibit, a villanyszerelőt, aki lába miatt már évekkal ezelőtt leszázalékoltak, a Berettyóújfaluból származó Sanyit, aki csak pislogott, nem beszélt sokat, de kisfröccsből naponta legalább húszat megivott. Közben el-elment, aztán egy félóra múlva visszatért és beöntött egy újabb kisfröccsöt és megint távozott. Itt lakott a kocsmától száz méterre. A sörös Mari, aki elmaradhatatlan volt, itt töltötte napjait, esténként itt volt Budai Géza, a nagydarab súlyemelő, de többször megkért alkalmi kidobó legény is, ugyanis nem tudta elviselni a többet ivó, lármázó vendéget. Ilyenkor egy gallérfogással az utcára penderítette. A kárvallott, látva nagy természetét, érezve lapát kezeit, nem ellenkezett,

jobbnak látta csendben, simán távozni. Itt szedte össze egy-egy napra alkalmi malterkeverő, sitt szállító embereit Varga Jocó, a vállalkozó kőműves. Zsolti is mindennapos volt. Őt csak Zsoltinak ismerte mindenki. Annyit lehetett tudni róla, hogy könyvelő a szakmája, ezt egy kis cégnél gyakorolja is. Azonban sokat panaszkodott a főnökére, hogy nem jön ki vele, meg olyan dolgokat akarnak vele elszámoltatni, amellyel ő nem ért egyet. – Szabálytalanságot nem teszek! – mondta mindig, amikor már ivott pár pohárral. A különlegessége még az volt, ennek a közel kétméteres, huszonöt év körüli, kopasz fickónak, hogy diplomata táskával járkált. Ezt a táskát feltette a sarokban tárolt sörös rekeszek tetejére, így nem kellett vigyázni rá különösen, mert onnan a magasból, ha valaki megpróbálta levenni, az, biztosan szembetűnő lett volna.

A kocsmához, a berendezésen kívül, tartozott még két fiú kocsmáros, a Peti és a Tamás, akik felváltva szolgálták ki a vendégek igénye szerint, az italokat. Reggel öttől voltak nyitva, este kilencig. Két-két napos fordában váltották egymást. A kocsmához tartozott még, olyan beugrónak a Tibi, de ő csak akkor volt jelen, ha valakit helyettesíteni kellett. Az ital beszerzéssel nem kellett foglalkozniuk, azt P. Horkai Feri, a tulaj mindig pontosan szállította.

Történt egyszer, hogy Tamás bedobta a törölközőt, felmondott. Pedig szerette mindenki, mert beszédes volt, ez tetszett a vendégeknek, meg volt egy trükkje. Először nem tűnt fel senkinek, de később jót mulattak rajta. Ezt a trükköt mindig egy új vendégen alkalmazta, aki még nem tudott róla. Bejött az illető, kért egy stampó rövidet, meg egy sört, az akkori árak szerint volt összesen 140 forint. Tamás azt mondta 180. Az ürge meglepődött, az ital már előtte volt, nem mondhatta, hogy nem kéri. Odaadta a 200 Ft-ost, Tamás visszaadott belőle 60 Ft-ot. A fickó csak nézte a markába tett visszajárót és egy darabig, nem értette, miért kapott vissza ennyit. Aztán a csodálkozó fazonnak elmagyarázták, és a körülötte állók jót, nevettek a heccen. Tehát mindig többet mondott, de rendesen számolt és adott vissza.

Szóval Tamás elment postásnak. Ez abból a szempontból volt jobb számára, hogy akkor nősült, jött a kisbaba és többet lehetett otthon a családjával. Helyette Zsuzsit vették oda, Péter váltótársának. Meg is voltak egy darabig, de iskolás gyereke sokszor beteg lett. Ilyenkor Péter több napon keresztül volt szolgálatban és látszott rajta a fáradtság. Beszélték, hogy P. Horkai Feri keres egy új kocsmáros, lehetőleg férfit és fiatal.

Zsolti is tudott erről, egyszer mondta is a többieknek, eljönne ide, mert a főnökével gondjai vannak. Azt is mondta, hogy az ő apja – Kovács Sándor – edző volt az ifiknél, ahol P. Horkai Feri focizott, de elkerült a Vidibe, ott technikai edző lett. Ez ugyan nem tartott sokáig, mert szponzor váltáskor több embert lapátra tettek. Ha már itt tartott az elbeszélésben Zsolti, néhány fröccs után még azt is elmondta, hogy ezután az apja a vízműhöz szegődött. Ott lett raktáros, öt évet dolgozott, aztán nyugdíjba került. Azért rendszeresen kijárt a meccsre, találkozott a régiekkel, P. Horkai Ferivel is tartotta a kapcsolatot. A foci világában ezen a környéken etalon volt a neve.

Egy kedd este, Zsolti letörve jött a kiskocsmába.

- Mi van könyvelő? – kérdezték tőle.

- Kirúgtak!

- Mi lesz veled?

- Még nem tudom – mondta bizonytalanul Zsolti.

- Gyere ide kocsmárosnak! – vetették fel többen is.

- Nem vesz engem ide a P. Horkai – mondta bizonytalanul.

- Beszélj apáddal, ő majd elintézi!

Aztán úgy látszik a tanácsot Zsolti, megfogadta, mert egyik reggel Péter mellett a pultban állt. Tehát beszélt az apjával, ő, pedig P. Horkai Ferivel.

- Új kocsmárosunk van! – újságolta Péter és megkezdődött a betanítás időszaka. Mert ugye sokan azt hiszik, milyen egyszerű ott állni. Kérnek egy fröccsöt, egy felest, egy sört, aztán kiteszed a pultra, elveszed a pénzt és kész. Hát elméletben ez így is van, de a gyakorlat mást mutat. Mert ugye az italt ki kell mérni, nem többet, nem kevesebbet, csak annyit, amennyit kérnek. Számolni is tudni kell, a vendég az jön, megy, gyorsan és pontosan kell visszaadni, a végösszeg meglegyen, ne károsodjon a betérő, de a kocsmáros sem. Aztán rendet kell tartani, a pulton, mosogatni a poharakat, elrakni a göngyöleget, meg a kocsmában is. Ne legyen hangoskodás, aki többet öntött fel a garatra, azt féken kell tartani és mindezt napi tizenhat órában. Ezt úgy mondják: - ez nem semmi! Persze még sok fortély tartozik ehhez a szakmához is, de azt a jó kocsmárosok nem szokták elárulni. Ez az ő szakmai titkuk.

Zsolti lassan belejött a melóba, aztán egyik reggel már önállóan nyitott, este zárt. Pár nap múlva úgy tűnt, minden rendben van, nem lesz semmi baj. Csupán egy dolog esett kifogás alá, hogy Péterrel ellentétben, Zsolti napközben fel-felhajtott egy-egy kisfröccsöt. A jó kocsmáros ritkán iszik, jobbára akkor, mikor nincs szolgálatban, de akkor sem a saját kocsmájában. Ha már úgy döntött, hogy felhajt egy pohárral, akkor azt a szomszéd csehóba teszi, mert ott ő is vendég és így kell kiszolgálni. Zsolti kis malőrjeit eleinte nem vették tudomásul, később egyesek kíváncsian figyelték, mi lesz ennek a vége, mások aggódni kezdtek. A zárás utáni rend az volt, hogy a napi bevételt egy kis zsákba tette a szolgálatban lévő, majd egy nejlon szatyorba és megkérve egy vendéget, ilyen minden este akadt, aki elkísérte a két utcával arrébb lakó P. Horkai lakására, ahol leadták a szatyrot. A kísérő, másnap reggel már be volt biztosítva egy korai felesre, munkadíj gyanánt.

Egyik szombat este azonban hiába várták Zsoltot a napi bevétellel, nem jelent meg. eltűnt a zsák, a szatyorral és vele együtt Zsolt is. P. Horkai Feri megnézte este tíz óra körül a kiskocsmát, zárva volt, rendesen, lakatokkal,

úgy ahogy szokták. Zsolti sehol. Felhívta az apját telefonon, nem volt otthon.

Másnap reggel Péter nyitotta a kocsmát. Nem tudott semmiről, egy szót sem. Csak akkor csodálkozott, amikor Varga Jocó, a vállalkozó kőműves beállított és csak annyit mondott:

- Látnád Zsoltit, nem hinnél a szemednek!

- Miért, mi történt? – kérdezte Péter kíváncsian.

- Azt mondja vége, van! Ott van a József utca és a Budai úti, sarki fabüfébe. Teljesen kivan! – titokzatoskodott Varga Jocó.

- Mondjad már, ne csigázz! – szólt Péter.

- A tegnapi teljes bevételt eljátszotta!

- Hol?

- A Király Szálló rulettjén.

- Mennyi pénz volt az?

- Háromszázezer!

- Akkor ezzel a formával ő lehet a „rulett bajnok”-i cím várományosa! – mondta még mindig viccesen Péter.

Csend állt közéjük, nem szóltak, csak néztek egymásra döbbenten. Még kora reggel volt, kihalt a város, néhány korán kelő ember járt csak az utcán. A csend még jobban fokozódott. Péter el sem tudta képzelni, hogy csak úgy elmegy valaki, a teljes bevétellel és elveri. - Ez bűncselekmény. Mit szól ehhez P. Horkai Feri?

- Mit mond még? – kérdezte Péter.

- Már ivott pár pohárral, akadozik a nyelve. Azt mondta, meg akarta duplázni. Eleinte jól ment minden, de aztán befuccsolt és oda lett a pénz, pár ezer maradt csak.

- Mi lesz most? – kérdezte Péter Varga Jocót, egy kicsit kétségbe esve, meg úgy is, mintha talán ő többet tudna a megoldásról.

- Csak annyit mondtam neki: - Beszélj apáddal, ő majd elintézi!

Itt tartottak a szóváltásban, amikor P. Horkai Feri megjelent és bezárta a kiskocsmát. Már tudott mindent. Gyors leltárt készítettek Péterrel és valóban beigazolódott, hogy a tegnapi bevétel háromszázezer lehetett.

Aztán minden ment a maga megszokott kerékvágásában. Zsolt helyett kerítettek egy másik fickót. Hetekig egy szó sem esett erről a kisiklásról. Egyszer valaki szóba hozta a dolgokat, megkérdezve:

- Mi lett Zsoltival?

A beállt néma csendben egy öltönyös, nyakkendős kopasz ember annyit mondott:

- Apja elintézte, hogy ne legyen semmi. Kifizette a pénzt. Így nem lett feljelentés.

Ezen a válaszon nem csodálkozott senki. Biztosan így lehetett. Csak annyit tudtak és ebben biztosak is voltak, hogy attól a naptól Zsoltit nem látta senki, nemhogy a kiskocsmában, de még a városban sem.

*

A mosogató fiú

Brúnó úgy tartozott a kiskocsmához, mint egy szék, vagy egy asztal. Mint egy bútordarab. Ott volt mindennap, jelen volt kétszer is, ha nem volt ott, hiányzott, már, mint a leltárból. Brúnó negyvenkilenc éves múlt. Mindig mondta: - Apám biztos piás volt, mikor a nevemet választotta. Anyám nem szólhatott bele, neki mindig csak hallgass volt a neve. Sokáig nem tudott megbékélni a nevével. Igaz, mással is lehetett volna erős kifogása, de az kevésbé izgatta. Például, miért formálta az apja ilyen alacsonyra, nem volt több százötvennél, meg még kopasz is, ráadásul. Összegezve nem volt egy Donhuán, de még Marlon Brandóra sem hasonlított. A magasságával, annyiban békült csak ki. – Legalább kisebb koporsó kell majd, olcsóbb lesz a temetésem. Ezen a kissé morbid megállapításon sokan csodálkoztak, de legtöbbször ráhagyták ittas dohogásait.

Négy elmaradhatatlan cimborája volt Brúnónak. Csak sorjában kezdjük, a szőke Lajossal beszélgetett a legtöbbet, meg a kopasz, nyugdíjas Gáspárra. Lajossal pontosan egy idősök voltak. Ez úgy derült ki, hogy Brúnó egy, augusztusi napon azt mondta: - Most a vendégeim vagytok, ma van a születésnapom. Lajos megkérdezte: - Mikor születél? Brúnó azt válaszolta: - Ötvenhét, aug. nyolcadikán. Lajos elővett egy cetlit, és felírta a születése dátumát és Brúnó elé tette. Rajta, pontosan ötvenhét, aug. nyolcadika állt. Lett erre nagy öröm, kértek még egy kört és ettől kezdve Lajos Brúnót az ikertestvérének tekintette.

Lajos csőszerelő volt, meg hegesztő. Már tizennyolc évesen NDK-ban dolgozott, onnan mikor hazajött, az itteni munka nem ízlett neki, így három évre elszegődött Tengizbe. Sokat mesélt az ottani életről, mindenki hősnek tekintette, főleg attól az időtől, mikor kiderült, hogy nem is volt veszélytelen, ott dolgozni. Gáspár az életét, nyugdíjazásáig a vasútnál töltötte, az ötvenes években szegődött el a vaspályákhoz, ahol, mint váltókezelő dolgozott, huszonnégy-negyvennyolcas fordákban. A

négy barát sorát a barnahajú Márton követte, akit csak Marcinak becéztek. A végén Attila volt. Göndör, nagy hajával, könnyen meglehetett ismerni. Lakatos volt a szakmája, nő, két iskoláskorú gyermek apja. Sajnos Marci, aki negyven éves létére már másfél éve munkanélküliként tengette életét, nem volt mindig rózsás hangulatban. Sokszor kellett vigasztalni. Ha az nem járt eredménnyel, akkor a többiek jóvoltából, kapott egy kis infúziót, borral, sörrel, pálinkával vegyítve. Mondták is, így biztos benne van minden, életet adó vegyület, ettől erőre, derűre kap.

Brúnó itt lakott a közelben, egy idős néninél albérletben. Foglalkozását tekintve mosogató fiú volt egy szembeni olasz étteremben. A tulaj Don Pedro Pizzéria nevet választotta az etetőnek, de a köztudatban mindenki „spagetti étteremnek” nevezte csak. Brúnó itt teljesített szolgálatot, általában délelőtt tizenegyedtől este hétig. Előtte betért a kiskocsmába, hogy bevegjen valami ösztönző beöntést. Ugyanis tányér hegyek várták a mosogatóban, ott maradt spagetti darabokkal és mérhetetlen mennyiségű ketchup maradványokkal. Első lépésként bevette a védő italt, aztán átköltözött a Don Pedro mosogató helyiségébe, majd elkezdte szortírozni a mosatlan tányérokat. Minden tányér, nyitott füzetlap volt számára. Ugyanis tudta: - Ez nem szerette a spagettit, ez nagyon éhes volt, ő csak ízlelgette, de belőle spagetti zabálólész. Aztán vizet eresztett a nagy dézsába, hozzá kevert valamennyi zsíroldó mosogatószert. Nem sokat, mert a tulaj a túlzott fogyasztás miatt, mindig balhézott. Azt hitte Brúnó oldószerként a bőrére keni, pedig csak a zsírt szerette volna eltávolítani a tányérokról. Persze ez nem mindig sikerült maradéktalanul. Az volt a véleménye, hogy majd az öblítőben tisztára mossa, de erre legtöbbször sem ideje, sem kedve nem volt. Sokszor már undorodott attól a piros víztől, amely a paradicsomos ketchuptól volt ilyen, és karjait nyolc órán keresztül kellett áztatnia benne. Olvasta valahol, hogy a piros színt tartalmazó zöldségek, vagy gyümölcsök, gátolják a rákos sejtek kialakulását. Így ő legalább ettől védett, ettől nem kell tartania, még szerencséje.

Amikor este végzett, tisztába tette magát, felöltözött, majd átment a kiskocsmába, hogy valami védőitalt fogyasszon, levezetőként. Néha úgy fogalmazott: - Ma jól dolgoztam, meg voltam elégedve magammal. Ezért a jutalom, egy nagy unikum! Tette azt azért is, mert a mai maszek világban, a tulaj részéről ismeretlen fogalom a jó munka, a jutalom, ne tán a kitüntetés, amely nem lenne más, csak egy-két jó szó. Ez a rész kiesett az iskolai irkafüzetből, erről nem is hallottak. Előtte a Don Pedróban az egyik szakács haverja, készített neki egy nagy tányér spagettit, melyen inkább a reszelt sajt dominált, mint a ketchup. Ez utóbbiból elege volt. Már a színe is kiborította. Mondta mindig: - A vörös szín, üldözi az emberiséget. Egyszer zászló, most meg paradicsom formájában.

Nem sokat beszélt magáról. Csak annyit lehetett tudni róla, mert ezt a történetet, beszédes kedvében többször is elmesélte. Persze voltak egyszerűbb és színesebb változati ennek a történetnek, függött a hangulatától. Pápa mellett, egy kis faluban született. Fatornyos falunak nevezte, közben kiderült, hogy még templom sincs a településen, haragszó is csak akkor hallatszik ott, ha a szomszéd faluban harangoznak, és éppen arról fúj a szél. Tehát ilyen kölcsön haragszó, vagy haragszó hulladék jut csak el a szülő falujába. Iskoláit a szomszéd faluban végezte, már tizenhat éves volt, pedig nem mulasztott, amikor kijárta a nyolcadikat. Esztergályos szeretett volna lenni. Ez is úgy jött, hogy a nagybátyjának elromlott a kukorica morzsolója és elment vele egy lakatoshoz, aki pont egy ilyen gépen dolgozott. Nagyon megtetszett neki, ő el is határozta, esztergályos lesz. De aztán közbe szóltak a dolgok, már, mint az iskolai bizonyítvány. Ugyanis tele volt egyenes jegyekkel, sok ismétléssel, aztán a felvételi nem is sikerült. Első elkeseredésében Pápán segédmunkás lett egy üzemben. Itt ismerte meg Pannikát, későbbi feleségét.

A Pannika az egy különleges nő volt Brúnó életében, nő ideáljai között. Sokszor ecsetelte szépségét. Ez legtöbbször, akkor jutott eszébe,

ha többet ivott. A szesz úgy látszik jó irányban hatott szexuális ösztöneire, mert ilyenkor Pannikának szép barna haja volt, kisimult arca. Mellei akkorák, hogy nem fért el Brúnó kezében, csak két kézzel tudta, külön-külön megfogni őket. – Széphosszú combjai voltak és olyan remek volt az ágyban, hogy azt ti el sem tudjátok képzelni – fejezte be a vágyakozó elbeszélést.

Ha rossz kedve volt, Pannika volt a szörnyeteg. Házsártos volt, mindenért szólt, nem tetszett neki semmi. Ha papucs volt a lábán, az volt a baj, ha mezítláb volt, akkor az. Nem született gyerekük. Sajnos ez nagy hiba volt. Az asszonyt hibáztatta részben, mert még nem ismerték egymást, már akkor terhes lett, elvetette. A kórházban valami suplenc, tanonc orvosok végezték a műtétet. Úgy kikaparták, hogy egyetlen gyereknek sem maradt, egy négyzetcentiméteres kapaszkodó sem.

Míg, rosszabb kedvében arról panaszkodott, hogy Pannikának, annak a bárcásnak, csak a pénz volt az istene. Ha pénzt vitt haza, akkor az asszonyt kenyérre lehetett kenni, akkor megengedett neki mindent, mehetett mezítláb a lakásban, vagy éppen papucsban. Ilyenkor Pannika felkerekedett és járta a boltokat, vett mindent. A szép ruhák, meg a cipők érdekelték. Cipőből annyi volt otthon, hogy ha szezonvégi kiárusítást csináltak volna, az eladáshoz, akkor is kellett volna egy hét.

A legjobban az bosszantotta, de erről ritkán beszélt, hogy az asszony megcsalta őt. Mégpedig rendszeresen. Neki csak úgy ímmel-ámmal adta oda magát. Akkor is siettette. Az bosszantotta a legjobban, amikor már várta vékony hangján: - Nem vagy még kész? Mit vacakolsz? Ekkor talán még meg is tudta volna fojtani. Brúnó azonban szerény ember volt, nem támadott, inkább visszahúzódott, szótlan lett és magába roskadt. Érezte, ennek egyszer végének kell lennie, így nem élet az élet. Még talán akkor is jobb, ha egyedül van. Egyszer, egy ilyen eset után, úgy döntött, ott hagy mindent és elköltözik. Találomra egy kis bőröndbe becsomagolt pár holmit, inget, gatyát. Magára öltötte legszebb öltönyét, még betett egy pár cipőt, abból a háromból, ami neki jutott,

és amikor az asszony egy bevásárló portyán volt, elment otthonról. Felült egy buszra és elindult, de még nem tudta merre. Ennek már hat éve. Így kötött ki, ebben a városban. Azóta itt él.

Így öten, mindig összeverődtek. Persze volt olyan nap, amikor nem volt mindenki jelen, mert Attila dolgozott, őt szerencsére elfoglalta a munka. Lajos már jóval kötetlenebbül szabta meg munkaidejét. Gáspár, az öreg vasutas, pedig úgy tett, mikor eljött a kiskocsmába, mintha szolgálatba lenne, majd ha lejár az idő, hazamegy. Beszélgettek, régi történeteket meséltek, viccelődtek, és közben iszogattak. Brúnónak ez volt a családja. Itt érezte jól magát. Az albérlet az csak arra jó, hogy volt egy kis szobája, benne egy fekhely, melyen aludni tudott, erőt gyűjteni a következő napra. Ott volt pár holmija, nem sok, egy nagyobb tévés dobozban elérne mindene. Ha úgy jött ki, véletlenül, hogy nem a kiskocsmát választotta, akkor olvasni szokott. Az olvasás úgy került előtérbe, mivel nem volt tévéje, nem is akart venni, szépen csendben elüldögélt a szobában és nem zavarva így senkit, olvasott. Nem nagy dolgokra kell itt gondolni, olyan bűnügyi történetek kötötték csak le a figyelmét.

Ez volt az egyetlen szórakozása, a többi folyamatot az életbennmaradás szükségletei adták. Reggel felkelni, kiskocsmaindító töltet, mosogatás, prémium töltet, beszélgetés, alvás. Aztán újból kezdődött, minden előlről. Ebben a szürke, monoton ütemben egyik nap Lajos rukkolt elő egy ötlettel. A Vidi szerdán barátságos mérkőzést játszik, a sóstói stadionban, egy francia csapattal. Itt mindjárt a régi emlékek jöttek elő, amikor a Vidi, fénykorában, az EU kupában, szintén legyőzött egy francia csapatot. Mesélték is a gólok történeteit, de a lényeg a már említett, szerdai mérkőzés volt.

Először nem aratott nagy sikert a feldobott ötlet. Lajos mondta, hogy kedvezményesen tud buhantani jegyeket, legalább kimozdulnak ebből a füstös levegőből. A régi emlékek megtették hatásukat. Brúnó is úgy volt vele, jobb lesz egy kicsit elmenni ebből a napi verkleiből. Aztán mind

a négyen csatlakoztak Lajos kezdeményezéséhez. Eljött a megjelölt szerdai nap. A mérkőzés este hatkor kezdődött. Brúnó már négykor lelépett a tányérok, spagettik és a töménytelen ketchupök világából. A kiskocsmában volt a gyülekező. Indításként a rövidebb italokat részesítették előnyben. Már igen jó volt a hangulat, mikor buszra szálltak. A stadionban, pedig sört ittak, papír poharakból. Brúnó a játékból nem valami sokat jegyzett meg, inkább a sörözés tűnt először érdekesnek, később terhesnek, mert egy meghatározott tárolási szinttől, megindult a lepárlás. Innentől kezdve a toalett volt a fő tartózkodási hely. Mérkőzés után, gyalog indultak vissza. Brúnó mondta: - Jó, ha kiszellőztetjük a fejünket! Ógyelelve jöttek az utcákon át, megálltak egy-egy búfelejtő, ismeretlen nevű kocsmánál, hogy a kiürült sör helyére, újat töltsenek. Így az andalgás közepette, Brúnó érezte, nincs jól. Szédült, fájt a feje és éles szúrások közepette, hasogató fájdalmat érzett a gyomorszáj tájékán. Megijedt, nem tudta, mi történhetett vele. – Biztosan az ital – nyugtatta önmagát. Lajos, az öreg vasutas is hasonló állapotban volt, legalább is Brúnó így látta. Marci sem tartotta magát különbül. Még Attila volt a legerősebbnek tűnő. Ő menet közben le is lépett, mondta: - Vár az asszony!

Erre a szövegre mit lehetett mondani, egyértelműen. – Menjél csak! – és legyintettek kissé fáradtan. Tovább vánszorogtak, az estébe nyúló kirándulásról, hazatérőben. A kiindulási ponttól, már nem voltak messze, amikor Gáspár, az öreg vasutas úgy látta, hogy a szemafor tilosat mutat. – Itt meg kell állni, nem lehet tovább menni! Mondták neki: - Nem ég egy lámpa sem! Ő nem tágitott, azt mondta: - Majd ha zöld lesz, tovább megyek! Lecövekelt ott az utcán, mint a nyílt pályán veszteglő vonat. Még úgy is tett, mint a régi mozdonyok. Pöfékelt és kieresztette a fáradt gőzt. Ott hagyták, várjon csak a zöld fényre, ebben a sötét estében. Brúnó és Marci tovább vánszorogtak, de az ő útjuk is elvált, mert ekkorra már a kiskocsmá bezárt. Csak a nagy lakat csüngött a rácson, magabiztosan.

Brúnó rosszullete másnapra sem múlt el, beteget is jelentett, két napig nem dolgozott, még a srácokhoz sem ment le. Csak feküdt az ágyon és nem tudta eldönteni, mi történhetett vele. Két nap után annyi erőt gyűjtött, hogy bevánszorgott a „spagetti étterembe”. Nem valami nagy kedvvel barátkozott a tömegével összegyűjtött tányérokkal, a ketchuppal összekevert spagettivel. A műszakot azért végig szenvedte és alig várta, hogy az utcán legyen.

Bevánszorgott a kiskocsmába, ahol Lajos, az ikertestvér és az öreg Gáspár, a vasutas várta, aki az óta biztosan zöldet kapott, mert itt állomásozott. Üdvözlések után Brúnó fel akarta emelni sörös poharát, amikor azt érezte, hogy a kiskocsmát megfordították, a plafon van alul, a székek és a többiek oldalt és aztán elsötétült minden. A srácok kórházi elbeszéléséből értesült arról, hogy összeesett, mentőt kellett hívni, mert nem tért magához. Aztán az is kiderült, hogy sürgősen meg kellett műteni, mert daganatot találtak a hasában. Most csövek, és zacskók sokasága vette körül az ágyát. Nem is mozdulhatott, itt kényszerből ismét csak a helyére került plafont bámulhatta.

Az ezt követő napok is hasonlóan teltek. Brúnó nem evett, infúziót kapott. Lajos és Gáspár vigasztalták, mert ők ketten rendszeresen bejártak hozzá. – Meglátod, lesz ez még jobb is! Eszel még te akkora tányér spagettit, hogy a tulaj is elájul a csodálkozástól! Brúnó érezte, de nem mondta ki, ha valóban meg kellene ennie egy tányér spagettit, akkor valóban elájulna a tulaj helyett, de még az lenne a legkisebb baj, mert inkább bele is halna.

Már két hete nyomta a kórházi ágyat, amikor elkezdték a kemoterápiás kezelést. Kihullt a haja, az amúgy is kicsi ember, még kisebb lett, lefogyott, nem volt több negyven kilónál. Vigasztalták, de Brúnó most már tudta, nem segített semmit a ketchupban való turkálás, vagy talán még többet kellett volna enni belőle.

Három hónapot kapott még Brúnó az élettől. Temetésén összesen öten voltak. Lajos, Gáspár, Marci, Attila és egy fekete ruhás nő, aki Brúnó elhagyott felesége volt.

*

Feri bácsi

Feri bácsinak ismerte mindenki Fehérváron, a Budai út környékén, meg abban a kiskocsmában, ahová naponta bejárt egy-egy fröccsöt meginni. Teljes nevén Varga Ferencnek anyakönyvezték szülőfalujában, Csákberényben. Ötvennyolc éves, rokkant nyugdíjas volt.

Fia, a részeges Varga Laci mondta egyik reggel: - Meghalt az öreg! Nem látszott az arcán megrendülés, szomorúság. Csak úgy egyszerűen közölte, aztán kért egy fröccsöt és leült ahhoz az asztalhoz, ahol Feri bácsi szokott ülni, beszélgető cimborájával, Tóth Misivel. Ezt az asztalt azért választotta, mert az utcai kirakat mellett, a sarokban volt. Ez a sarok védelmet nyújtott számára, botját le tudta támasztani. Hiányzott a jobb lába. Most fából volt helyette egy szerkezet. - Egy szerkezet, fából kifaragva! Így mondta Feri bácsi mindig. Mégpedig egy jól működő szerkezetnek nevezte, mert egy bot segítségével, tényleg elfogadható módon tudott vele közlekedni. Ha jó kedve volt, még viccelődött is vele: - Biztosan eső lesz, mert hasogat a falábam! A társaság ilyenkor összenézett és fanyar vigyorral nyugtázta az öreg morbid humorát. Fia, Varga Laci harmincöt körüli, szőke, nagydumás srác volt. Bárkit lelejmolt pillanatok alatt, állítólag kölcsönként kétszáz forintra, vagy ha ez nem ment, legalább egy fröccsre. Adtak neki, tették az „áldozatok” azért is, hogy hagyja már szövegével, békén őket. A MÁV-nál dolgozott, mint krampácsoló pályamunkás. Néha a pályaépítések munkálatai miatt, hetekre eltűnt, de ha visszajött, nem lehetett kivakarni a kocsmából. Olyankor, rendszerint a zárórát tevő Péter, tette ki a szűrét. Többször, segítséggel.

Tóth Misi is ott szokott ülni ennél a sarok asztalnál. Ő jól megértette magát Feri bácsival. Beszélgető partnerek lettek ismeretségük során, keresték egymás társaságát. Tóth Misi, sofőr volt a Videotonban. Mesélte, hogy egy nagy platós, ponyvás IFÁ-val rózta az utakat. Alkatrészeket szedett össze, különböző gyáraktól az itt gyártott televíziókhoz. Vácról transzformátorokat szállított a HAGY-ból. Sajnos

elvesztette állását, mert cukros lett. Megromlott a látása, egyik jogsi érvényesítési, meghosszabbítási procedúrán ugrott ki a hiba. Elvették a hivatásos jogosítványát. Levették a kocsiról, más meló nem volt, így a munkaviszonya is megszűnt, utcára került. Most munkanélküli segélyt kap, meg átképzőre szervezték be, cipészt faragnak belőle. Iskolába jár, így ötvenévesen. Még diákigazolványt is kapott, a helyi buszra diákbérletet váltott. – Hol az iskolatáska, meg a palatábla? Palavessző, az talán van? Ha már nem is vessző! – kérdezték tőle a cimborák, és jót nevettek rajta. Eleinte ez a cipészet zavarta, de mióta rájött, hogy egy kalapáccsal, egy árral, néhány szöggel, járható sarkot tud varázsolni egy kitaposott cipőre, látott benne fantáziát. Persze, ha még hozzátesszük, hogy ezért pár forint is ütötte a markát, amelyből telt néhány fröccsre. Mostanra már olyan széles a kuncsaft köre, hogy azonnalra már nem is vállal munkát. Mindig egy-két nejlon szatyorral jön, vagy megy a kocsmából, de másnapra meghozza a rendelést, ha csak nem jár úgy, mint Varga Laci, mert ilyenkor egy hétig csak mosolygott, nem beszélt, csak itta sorozatban kisfröccseit.

Tóth Misi, amikor bejött a kocsmába, ő is kért egy fröccsöt és leült a megszokott asztalhoz, ahol már Feri bácsi fia, Laci iszogatózott. Neki is elmondta a hírt, melyet Tóth Misi hitetlenül fogadott.

- Nem lehet! – tört ki indulatosan és látszott rajta a döbbenet.

- Pedig így van! – csóválta fejét Varga Laci és felállt, hogy újabb pohárral kérjen.

Tóth Misi tekintete, megállt a levegőben. Ez olyan volt, mintha nézne, messzire, de nem lát semmit. Elgondolkodott és eszébe jutott, amit egyszer Feri bácsi mesélt: - Látom, csak nézel engem ezzel a falábammal, de nem tudod, mi történt velem. A mese, a történet egyszerűnek tűnik, de már tudom, nagy számárság volt az egész. Egy buta történet. Postás voltam abban a faluban, ahol születtem. Nem volt ez rossz foglalkozás. Reggel kezdtem, széthordtam a leveleket, pénzes utalványokat, meg amit még kellett. Kényelmesen, úgy három körül végeztem. Aztán a

kocsmában megittam a sörömet, mert még akkor azt ittam, beszélgettem, hazamentem. Otthon várt a feleségem, meg két fiam. A Laci az idősebbik, akinél most is lakom. A faluban volt két semmire kellő, korombeli srác. Nagy piások voltak, mindig a kocsmában lebzseltek, kötekedtek. Biliárdoztak. Ott lökték a golyókat egész nap. A csattogások, a folytonos röhögcsélésük sokszor idegesítő volt már. Nekem nem volt ügyem velük, szerencsére, valahogy elkerültek. Nem is tartottam tőlük. De egyik alkalommal, megvártak a falu félre eső utcájában. November volt, korán sötétedett. A nyugdíjakat hordtam ki, már a vége felé tartottam. Nem volt nálam sok pénz. Kérték, adjam oda nekik. Mondtam: - Nem tehetem! Aztán szót, szó követett, lökdösődés, táskatépés, verekedés. A nagy dulakodásban észre sem vettem, hogy az egyik srác a lábamba vágta a bicskáját. Még benne is hagyta, úgy elszelelték a kiszedett pénzzel. Ott feküdtem a földön, vérző lábbal. A bicskát is én húztam ki a lábamból. A nadrágszíjammal szorítottam el, nehogy elvérezzek. Valahogy hazabicegtem, a feleségem kötötte be. Több mint egy hétig beteget jelentettem. Nem mertem szólani senkinek, mert megfenyegettek. Gondoltam, majd csak rendbe jön minden, a hiányzó pénzt, pedig titokban kifizetem és akkor nem lesz semmi baj.

Tóth Misi eddig jutott a maga számára is töprengő visszaemlékezésben, amikor az asztalhoz ült Mari. Így kizökkent visszapergetett emlékképeiből. Mari alacsony, barna hajú, jó alakú asszony volt, közel a hatvanhoz. Mindig sört ivott, ezért sörös Marinak ismerte mindenki. Nyugdíjas volt, nem lehetett dicsekedni azzal az összeggel, melyet öregkorára összeszedett nyugdíjként. Így elvállalt mindenféle munkát, nem válogatott benne. Itt a kocsmában korán reggel, mindjárt nyitáskor, öt órakor kitakarította a két vécét és felmosta az ivó kövezetét. Persze, ha végzett, Péter a kocsmáros, egy sörrel, jobb kedvében egy kis pálinkával is megkínálta. Napközben feladta Péter lottó és totó szelvényeit, reggelit vagy ebédet vásárolt neki az ABC-ben, hozott neki sportújságot, mert azt nagyon szerette olvasni. Ilyenkor a fizetség egy sör volt.

Tóth Misi Marinak is elmondta, mi történt. – Szegény Feri bácsi! – csapta össze kezét és tekintetében látszott, hogy őszintén együtt érzett az öreggel. – Rendes ember volt, csak az a fia, a Laci bánt vele csúnyán. Egyszer mesélte az öreg, hogy amikor meghalt a felesége, rávette, hogy adja el a házát és költözzön hozzá a városba – ivott a söréből és folytatta.- Akkor még nem volt semmi baj. A pénzből bútort vettek, meg egy rozszant Trabantot. Laci ezzel furikázott. Egyik este, sötétedés után, beleszaladt a Móri úton egy kivilágítatlan teherautóba. Ripityára tört a kocsi. Ennek a baromnak olyan szerencséje volt, hogy egy karcolás, ami nem sok, annyi sem esett rajta. Igaz, hogy a tűzoltók szedték ki a kocsiból, volt benne töltet rendesen. El is vették a jogosítványát. Az eset után az öreget kizavarta a házból, mintha ő tehetett volna valamit. Lent lakott a pincében, jobb időben az udvaron a faskamrában. Csak akkor volt kedves hozzá, ha a kolléga, a másik postás, a fütyös Fodor Sanyi hozta a nyugdíját. Ilyenkor mind a ketten a kocsmában kötöttek ki. Itt befejezte az elbeszélést. Egy kis szünetet tartott és arra gondolt, hogy ő azért nem ilyen, mint a Feri bácsi Laci fia, mert ha nehezen is viseli el férje otthonhoz kötöttségét, néha terhére van erőszakosságával, de azért nem tudná kitenni a pincébe.

Tóth Misi és sörös Mari csak némán néztek egymásra. Látszott rajtuk, hogy elgondolkodnak, emlékeik között kutatgatnak. Hiszen ilyen eset, jobbra a felületes embert is megindítja, hogy egy kis elszámolást készítsen, még akkor is, ha csak a kerek, nagy számokat vázolja fel képzeletében. Tóth Misi vette át a szót, és ott folytatta, most már hangos elbeszélésben, melyet korábban csak úgy végiggondolt. – Mesélte Feri bácsi, hogy amikor megszárták és eltitkolta az esetet, az lett a vége, hogy nem tudott lábra állni és bevitték Móra a kórházba. Kérdezték tőle: - Mit tett a lábával? Nem mondta meg az igazat. Kitalált valami mesét, arra már nem emlékszik, hogy mit mondott, csak arra, hogy az orvos nagyon dühös volt. Elüszkösödött a seb, le kellett vágni a lábát! – eddig jutott a történetben. Mind a ketten döbbenet bámultak ki az ablakon az utca forgatagára. Ittak az italaikból. Tóth Misi cigarettára gyújtott és hosszan

fújta a füstöt a már úgy is telített levegőbe, ahol keringett a feszültség, a lárma, az italszag, különös elegyet keverve.

Újból nyílt a kiskocsmá ajtaja és Manyika lépett be rajta. Manyika, Varga Laci felesége, Feri bácsi menyje. Törékeny, rövid, barnahajú, alacsony asszonyka volt. Korban nem volt több huszonöt évesnél. Szemei keresztbe álltak, nem az italtól, mert azt aztán nem vetette meg, szemtengely ferdulése volt, de ezt sohasem kezelte. Ez a kancsalság, fura fintort kölcsönzött arcának. Ha csak simán nézett, akkor sem lehetett tudni, hogy most éppen nevet, vagy hízelkedő mosolyával, talán bűvöli beszélgető partnerét. Nem volt több ötven kilónál, de már négy gyereket szült. A gyerekek olyanok voltak, mint az orgona sípjai, folyamatosan terhes volt. Hazajött a kórházból, a házasságban kímélő korszakot nem ismertek, csak azt lehetett észrevenni, hogy Manyika hasa újból gömbölyödik. Persze ilyenkor ment a szóbeszéd, már, mint a felől, ki lehet a gyerek apja? Köztudott volt, hogy amikor Varga Lacit a MÁV elküldte krampácsolni és ez többször is előfordult a nagy átépítések időszakában, akkor szabad volt a vásár. Nem volt tarifa, csak sör legyen, és utána bárki beszélgette a készülő gyerek fülét. Heccelték is egymást a férfiak, de ez senkit nem érdekelt és nem zavart. Az is ismert volt, hogy a meny és após között, sokszor adás és vételi zavar volt. Ilyenkor még enni sem adott az öregnek. Most is vidám, vagy annak látszó arccal lépett a pulthoz és egy felest és ehhez dukáló kísértő sört kért. Az ott ácsorgó férjével kezdett beszélgetni. Korholta valamiért, de Varga Lacit ez nem érdekelte. Péter, a csapos kérdezte Manyikától:

- Mikor lesz a temetés?

Manyika csodálkozó arccal nézett körül és csak annyit mondott: - Ki tudja!? A körülöttük állók összenéztek, de nem szólt senki egy szót sem. Manyika kért még egy rundót magának, egy fröccsöt férjének. Megitták és kiléptek szó és köszönés nélkül az utcára.

Egy pillanatra e két ember távozásával az itt lévők gondolatában csak Feri bácsi maradt, halottságával a helyiségben. Ez volt az a bizonyos egy

perces néma emlékezés. Nem sokat tudtak róla, kevés beszédű ember volt, nem panaszkodott, de dicsekedni sem tudott, hiszen nem volt mivel. Elment - búcsú és zokszó nélkül.

*

A szobáztató

Líviát már napok óta nem látta senki a Budai úti kiskocsmában. – Biztos beteg! – mondta valaki ott a pultnál. – Az nem lehet! – érvelt egy középkorú fickó. – Miért? – kérdezte a mellette álló haverja. A középkorú gondolkodott egy darabig, majd előadta érveit: - Azért nem lehet, mert Lívia ereiben, már nem is vér folyik, hanem vodka. Ő vodkába van ágyazva! Őt a betegség, messze elkerüli!

Így is volt ez részben. Lívia nem dolgozott, rokkant nyugdíjas volt, de erről sohasem beszélt. Általában délutánonként jött le az ívóba. Leült egy szabad asztalhoz és vodkát rendelt. A napi adagja tíz körüli feles volt, kis szódával. Ez a sok kisszóda azért jó, mert hamarabb érzi az ember, hogy ivott. A mendemonda szerint a szénsav buborékokra kapaszkodik az alkohol, és így gyorsabban bejut a vérbe, tehát hatásosabb. A poharak számának növekedésével, megeredt a nyelve. Bárkivel szívesen beszélt, néha kötözködött, de inkább kacérkodott. Ilyenkor igazán nő volt, legalább is kibújt belőle a nő, pedig voltak hiányosságai.

Először is közepes termetű, barna hajú, középkorú nő volt. Ez még nem lett volna baj. Súlyára nem panaszkodhatott, a teremtő nagy mellekkel áldotta meg. Ez talán még erotikus külsőt is kölcsönzött zömök alakjához, de vastag, telt lábai, különös figurává avatták. – Zongora lábai vannak, nem is baj! – mondta egyszer az egyik vendég. – Ha megtámasztod, biztosan nem dől el! Ez utóbbit nem a vicc kedvéért mondták, mert volt bizonyos alapja is ennek. Ugyanis, amikor férje, az „Őr” Jani dolgozott, őrködött, mert egy nagy cégnél volt vagyonőr, akkor szabad volt a vásár. Nem egy fickó kötött ki ilyenkor nála, hiszen valamiből finanszírozni kellett azt a sok feles vodkát, hogy napról napra, meg tudja tölteni, a mondás szerint, ereit. Az „Őr” Jani egy eléggé málé fickó volt. Ha lekísérte a feleségét a kiskocsmába, mert ritkán ez is előfordult, akkor csak ült a korsó sőre mellett és nem beszélt. Többen, úgy egymás között, meg is kérdezték: - Hogyan lehetett ez őr? Mondta valaki: - Ilyen kiállással, ha

jön a betörő, akkor összetottyantja magát! – de hozzá tette: - Alkalmasnak nyilvánították, mert régen körzetes rendőr volt, így ért a fegyverekhez! Érvnek ezt is el lehetett fogadni. Soha nem hallotta senki, hogy Lívia veszekedett volna az „Őr” Janival. Sőt az „Őr” Jani, úgy tett, vagyis úgy látszott, hogy nem lát semmit. Összegezve, amikor elment szolgálatba, mert az ugye vagy huszonnégy, vagy negyvennyolc óra volt, akkor Líviáé volt a világ. Tehát az „Őr” Jani, a másik sok Jani szemében, süket és vak volt.

Líviának volt egy barátnője. Azért barátnő, mert így mondták mindig egymás között, a Panni. Panni szép, mutatós nő volt, csak a száját, ha kinyitotta, akkor dőlt belőle válogatás nélkül, mindenféle trágárság. Először, ha találkozott vele az ember, még érdekesnek is vélte, de huzamosabb ideig, már fárasztó és közönséges volt. A Pannival régebben együtt dolgoztak, de nem azon a munkahelyen, ahol most Panni, hanem egy korábbi melóhelyen. Olyan több vodkás napon a két nő elmesélte Sörös Marinak, hogy a szakszervezeti titkár, meg a termelési csoportvezető, kettőjüket mindig elvitte egy olyan brigádtalálkozó félére. Ez a találkozó rendszerint havonta, kétszer megrendezésre került, valamelyik vadászházban. Volt ott vaddisznó pörkölt, vodka, több üveggel és rendszerint le is pihentek, hogy másnap minden rendben legyen. Most Panni egy boltban dolgozik, pénztáros, két műszakban. Ha úgy jön ki a beosztás, hogy délelőtti, délutánonként be szokott jönni Líviához. Ő is bedob ilyenkor egy-két felest és megy a pletykálgatás. Lívia egyszer meg is kérdezte Pannit: - Hogy vagy a főnökkel? – Jól! – mondta Panni. – Néha bemegyek vele a raktárba! Nincs semmi baj! – összegezte a helyzetet és rendben lévőnek tekintett mindent.

Egyik nap Lívia a szokott időben jött a kiskocsmába. Leült a pult közeli asztalhoz, látszott rajta, hogy valamiféle megfázás kerülgeti. Be is kapott gyorsan lét feles vodkát. – Ez jól esett! – mondta Sörös Marinak, aki odaült beszélgetni. – Egy kicsit meg vagyok fázva! – összegezte a helyzetet. A szomszéd asztalnál ült egy bőrdzsekis fickó, aki hallotta a beszélgetést.

Oda is szólt: - Bors kúrát kellene vened! – mondta a férfi és magabiztosan mosolygott. – Nem tudom mi az? – szólt Livia és érdeklődően nézett a férfira. Az kihúzta magát és kivárt egy kicsit, gondolta, így nagyobb lesz a hatás. – Mond már! Ne vacakolj! – biztatta egy kicsit indulatosan Livia. Erre többen odafigyeltek. Érződött, hogy valami történi fog. A férfi körülnézett és eléggé akkurátusan kezdett beszélni. – A bors kúra, igen hatásos gyógymód, nátha ellen! Te meztelenül hanyatt fekszel – mutatott Líviára. – A hasadra teszünk néhány szem borsot, én meztelenül ráfekszem, és addig dörzsöljük, míg nem lesz belőle törött bors!

Erre aztán kitört a nevetés, zengett az egész kocsmá. A fickó még hozzátette: - Ez idő alatt biztos elrúgod a náthádat! Mosolygó tekintettel körülnézett, hogy learassa a fellépés tetszését. Livia nem lepődött meg. A bőrdzsekis szemébe nézett és azt mondta: - Gyere, próbáljuk ki, ha akarod, mehetünk! A srác óvatosan körülnézett és visszafogott az emelkedett hangnemből. Kicsit megszeppent, ez látszott rajta. Próbálta a szót másfelé terelni, de ez nem sikerült neki. A többiek biztatták is, mit toporog itt, rajta hát! A bőrdzsekis felállt és kissé vörös arccal, kiment a vécére.

Egy távolabbi asztalnál ült egy kopaszodó férfi. Eddig csendben üldögélt és iszogatta sörét, de erre a hirtelen jött fordulatra, felcsillant a szeme. Itt lehet valamit kezdeni. Ismeretlen volt, talán egyszer, kétszer, ha látták ebben a csehóban. Még nem ismerte a dörgést, ki kihez tartozik, mit lehet tenni. Közelebb jött, majd leült Livia asztalához. Beszélgetni kezdtek, a beszéd fonala nem vált ismerté, mert azt halkan folytatták egymás között. Közben Sörös Mari átült egy másik asztalhoz, hogy ne zavarjon. Csak az tűnt fel, hogy a kopaszodó férfi kettesével rendeli Líviának a vodkákat. Livia felszabadultan nevetett, bizalmasan veregette a férfi vállát, néha a keze is meg is pihent rajta. Így ment ez úgy este fél kilencig, amikor is összeszedték magukat és együtt elmentek.

- Ezt most jól kifogta! – mondta Péter a csapos. – Bevett vagy tizenöt felest. Még a lábán sem tud megállni! – mondta úgy félhangosan a poharakkal babrálva.

- Nem is kell állni, legalább is neki nem! – egészítette ki agy pultnál könyöklő szürke felöltös férfi.

- Ez így igaz! – összegezte Péter a csapos és elkezdte mosogatni a közben összegyűlt szennyes poharakat.

Másnap korán reggel, eléggé gyűrött állapotban ismét megjelent a tegnapi esti kopaszodó férfi. Kialvatlannak látszott, mintha egy nyújtott bányász műszakból jött volna. Leroskadt egy asztalhoz, kávéért kért, de ivott két vodkát is, meg később egy sört. Ettől mintha összeszedte volna magát, beszélni kezdett: - Nem volt nagy élmény ez a látogatás. Szegény Lívia olyan részeg lett, hogy nem lehetett őt semmire használni. Reggel felé jött össze valami, de az sem volt az igazi. Úgy látszik, ezt is meg kell tapasztalni. Ez egy jó lecke volt! Ne kezdj ismeretlenekkel! – mondta, mint egy monológot. Közben megivott még két korsó sört, aztán nehezen kibotorkált vizelni, majd köszönés nélkül, kilépett az utcára. Ő maga sem tudta, merre jár.

Eltelt pár nap. A kiskocsmá élte hétköznapi lüktető életét. Líviát sem látta senki. Mintha eltűnt volna, nem adott életjelt magáról. Többen hiányolták is. Péter a csapos megjegyezte: - Biztos betegszabadságon van. Vodka mérgezése lehet! Egy fickó még hozzá tette: - Az „Őr” Jani, szobafogságra ítélte. Most ő vigyáz rá! Egyik ivócimbora kiegészítette: - Töltött fegyvere van, két golyóval! Ezen aztán élcelődtek egy darabig, mert mindig úgy volt, ha valaki bedobott egy témát, azt körbeforgatták, mint egy nagy cubákot, aztán ahányan voltak, vadabbnál vadabb ötletekkel, körberágták. Közben nagyokat nevettek, a nevetéstől kiszáradt torkukat, pedig nagy buzgalommal, öntözték. Volt, aki sörrel, vagy egy laza fröccsel, a biztos célba érők kemény pálinkával. Mert a cél ebben az „intézményben” mindig a bágyadt, bódult jókedv volt. Ezért látogatták.

Talán egy hét telt el, amikor Lívia megjelent a kiskocsmában. Nem volt egyedül, két férfi társaságában jött be. Vidámak voltak, már érződött rajtuk, hogy bemelegítésként, máshol is jártak. Látszatra eléggé bizalmas kapcsolatot lehetett feltételezni. Lívia beszélt, kacérkodott. Az első „beöntések”, már megtették hatásukat. A két férfi közül az egyik olyan negyven év körüli, alacsony, köpcös fickó volt. Ő nyíltan fogdosta Lívia combját, karját, megsimogatta a hasát oly módon, hogy a melleit is útba ejtette. Lívia mindezt természetesnek vette, nem tiltakozott. A másik srác szerényebb volt. Korban közel az ötvenhez, colos, vékony termettel. Ő csak szemlélte az eseményeket. A vodkás poharak gyorsan cserélődtek. A két férfi és Lívia között nagy volt az egyetértés. A pultnál az egyik törzsvendég meg is jegyezte Péternek, a csaposnak: - Az „Őr” Jani biztos szolgálatban van! – Úgy látszik! – mondta Péter, szinte bele egyezőleg, mert tudta ennek úgy is az lesz a vége, hogy ezt a két fickót felviszi a lakására, aztán jön a himi-humi játék. Fizetnek, mert azt Lívia sohasem felejtí el és mehetnek, amerre csak akarnak.

Péter, az ismert gyakorlat alapján, nem tévedett, mert úgy kilenc óra körül, amikor hármójuk között a hangulat a kocsmá plafonját verte, felkerekedtek és együtt elindultak Lívia lakására. Másnap reggel a nyitással ismét Péter volt a soros. Ahogy levette a lakatot az ajtóról, a szeszt nélkülözők sora, már ott toporgott. Nem egy volt köztük, aki remegő kezét, melybe az italos pohár volt, a másikkal kellett lefognia, hogy a drága nedű cseppjei, nehogy kárba vesszenek. Aztán egy-két feles után már nyugalom szállta meg a korai vendégeket, úgy mutatott, mint egy kórházi kórterem, gyógyszerosztás után. Itt nem ágyak voltak, csupán apró asztalok, kis puffokkal. Ezen egyensúlyoztak a vendégek, hogy a reggeli torna is meglegyen egyben. Síri csend volt, amikor megjelent az ajtóban a tegnap esti két férfi. Nem látszottak megtörnek, sem fáradtnak. Vidáman léptek a pulthoz és kávéért kértek. – Jó erős legyen! – mondta az alacsony, köpcös fickó. – Nyomjál bele egy-egy kis rumot is! – tette hozzá a colos. Aztán egymással voltak elfoglalva. Úgy beszélgettek, mintha nem lenne körülöttük senki, csak ők lennének ott. A többiek némán hallgattak.

- Ez egy jó buli volt! – mondta a köpcös. – Már rég vártam egy ilyenre! – egészítette ki a colos. – Megvolt mind a kettőnknek! – Többször is! – egyeztettek a véleményeket. Ezek után, úgy tűnt a némán hallgató közönségnek, hogy nem két férfi áll itt előttük, akik átmulattak egy görbe éjszakát, hanem valami győztes harcosok, akik az éj leple alatt valami nagy csatát vívtak. Hősöknek érezték magukat. Aztán kitűnt a beszélgetésükből, hogy ők gépszerelők. Öt nappal ezelőtt jöttek Pestről, hogy itt az egyik cégnél beüzemeljenek egy présgépet. Végeztek a melóval, meg is voltak velük elégedve. Ők, pedig úgy gondolták, mielőtt visszautaznak a honállomásra, csapnak egy görbe estét, netán éjszakát. – Nem volt olcsó, de megérte! – ezzel nyugtázta az alacsony, köpcös. – Egyszer élünk! – tette hozzá a colos és felemelte poharát. Aztán beszélgettek még egy darabig, pár embert meghívtak egy-egy italra, majd vidám hangulatban, elhagyták az esti csata, kiindulási helyét.

- Hirtelen csend, ülte meg a kiskocsmát. Ez a látszat csend, vagy inkább eseménytelen napok, legalább egy hétig tartottak. Ekkor egyik délután bejött az „Őr” Jani. Egyedül volt, sört kért és szomorúan állt a pult mellett. – Livia? – kérdezte tőle Péter a csapos kissé félénk színezetű hangnemben, mintha rosszat sejtene. Az „Őr” Jani továbbra is szomorú arcot vágott. Nehezen szólalt meg és csak annyit mondott: - Kórházban van! Nem is faggatták, úgy voltak vele, majd elmondja, ha akarja, de „Őr” Jani a hallgatásba burkolózott. Megivott még egy sört és szótlanul távozott.

Aztán napokig nem lehetett hallani Líviáról semmit. Sörös Mari újságolta, legalább három hét múlva, hogy találkozott vele az utcán. Most jött ki a kórházból, nagyon lefogyott. A májával voltak gondok, az orvos azt mondta neki: - Ha még élni akar, akkor egy korty italt sem szabad innia!

- Tilalmi listára került! – mondta egy régi törzsvendég. Ezen egyesek nevettek, mások kesernyés együttérzéssel felhördültek. De mindez csak eddig tartott. Az élet tovább pergett, néha még egyszer-egyszer megemlégették a nevét, főleg akkor, ha valaki sorozatos vodkába fojtotta

bánatát. Annyi hír volt róla, hogy néha találkoztak vele az ÁBC-ben. Karján fonott kosárral, amely mindig le volt takarva egy babos kendővel.

Hat hónap múlva „Őr” Jani, a János, bejött a kiskocsmába. Sötét öltöny volt rajta és nagyon szomorú volt. Nem kérdeztek tőle semmit, mindenki tudta, vagy legalább is sejtette, hogy mi történhetett Líviával.

*

Sakk! Matt!

A Zrínyi utca és a Szent János út sarkán állt a kocsmá, a Bözsi néni kocsmája. A környék évek alatt sokat változott. A Gelka épületét is elbontották. Előtte az önkormányzat építtetett egy fából font, négyszögletes palánkot, hogy majd itt gyűjtik a hulladékot, szelektív. Ezt az ácsolt építményt aztán felgyújtották, porig is égett. Helyén ma egy kétemeletes sorházat építettek. A belső vakolások most folynak. A közelben volt egy gyár, ahol transzformátorokat gyártottak. Minden Videoton készülékbe ezt építették be. Ma már a gyár sehol sincs, de a Bözsi néni kocsmája, dacolva az 56-os eseményekkel, az azt követő átkos korszakkal, a rendszerváltással, ma is áll és üzemel, működése szinte töretlen, mint az őszi kukorica a földeken.

Itt, ebben a kocsmában minden este betért Kovács Péter nyugdíjas, hóna alatt egy sakktáblával. Életkora olyan hatvan feletti, de még nincs hetven. Világos ballonkabátot viselt, övvel derékban összekötve, fején egy szürke pörge kalap, karimája feltűrve. Sovány alkatú, középtermetű, a ballonkabát alatt világos, magas nyakú pulóvert hordott. Mindig frissen borotvált. Amint belépett a kocsmába, egyenesen a pulthoz ment. A sakktáblát a hóna alatt szorongatta. Kért egy fél vodkát. Ezt a poharat felvette a jobb kezébe, megszagolta az italt, majd sorban, fejbiccentéssel üdvözölte a vendégeket. Ismét felemelte a poharát, de nem ivott belőle, magyarázott, érdeklődött, ki hogy van. Közben az ajtó melletti asztaltól odajött Kolompár Kázmér, az apró termetű cigány férfi, aki már jóval korábban, egy kisfröccs mellett ült, mindig ennél az asztalnál. Kivette Péter bácsi hóna alól a sakktáblát, odavitte az asztalához, kiborította, majd felállította a figurákat. Teljesen szabályosan, úgy, ahogy az a sakk könyvben le van fektetve. Ennyit tudott a sakkról, a lépéseket nem ismerte. Péter bácsi még mindig a pultnál állt, beszélgetett az éppen soros kocsmárossal, vagy a betérő vendégekkel, kezében a teli pohárral. Beszélgetés közben többször a szájához emelte, de újból leengedte, mert

valami fontos még eszébe jutott, ezt el kellett mondani. Ezt a ceremóniát legalább egy fél óráig játszotta, amikor egy határozott mozdulattal, magába öntötte az italt. Letetette a poharat és a sakktáblás asztalhoz lépett.

- Na, játszunk egyet? – kérdezte Kolompár Kázmértól, minden alkalommal.

- Majd, ha megtanulok! – mondta határozottan a dús fekete hajú férfi és hozzátette: - Kristóf Jani már várja a játékot! – és a mellettük ülő férfire mutatott. Az kényszeredetten mosolygott, a szobafestés során festékes dzsekijét megigazította, majd határozottan annyit mondott:

- Játshatunk!

Péter bácsi ekkor megkérdezte: - Két nyert játszma a tét! Aki veszít, az fizet?

Ebben minden alkalommal megegyeztek, aztán elkezdődött a játék. Először olyan tapogatós húzogatások voltak csak. Egy-egy parasztot toltak előbbre, a tisztok hátul maradtak. Néha egy kis merészséggel elindítottak egy futót, melyre az ellenfél egy lóugrással válaszolt. Néha sokat gondolkoztak egy-egy lépésen, de volt olyan parti is, amikor a figurák percnyi pontossággal gyülekeztek a tábla mellett, az asztalon. Ez utóbbi olyan villám játszma volt. Péter bácsi élvezte a játékot, oly annyira bele tudott merülni, hogy a ballonkabátot nem vette le magáról, még az övét sem oldotta ki. Csak akkor tette, amikor a második parti után bemondta: - Sakk! Matt!

Ilyenkor látszott rajta a feszültség, a játék heve, melyet a győzelem tudott csak megnyíltatni. Ekkor kibontotta a ballonkabát övét, melyet gondosan összetekert és a kabát zsebébe tette. Kinyitotta a kabátot és megkérdezte a vesztestől: - Akkor most mit iszunk?

A vesztes legtöbbször csodálkozva nézett, majd visszakérdezett:

- Mit kérhetek?

Nem volt nagy válogatás a széles kocsmai kínálatból, mert Péter bácsi egy fél vodkát fogyasztott, melyet a végén elkísért egy pohár, csapolt sörrel. Ez volt minden győzelmi játszma tétje. Ezt mindenki ismerte, hiszen ezek a játékok, szinte minden alkalommal, az ő győzelmével végződtek. Szinte természetes volt a mindenkori párviadal végeredménye. Meg az is hozzájárult, hogy Péter bácsi ellenfele legtöbbször a szobafestő Kristóf Jani, meg a villanszerelő Tóth Sanyi volt. Ez összesen négy partit jelentett, a két játékosra vetítve két győzelmet. Napi természetben három fél vodkát, egyet előre magának fizetett az öreg, meg két nyert sört. Időben úgy függött a hangulattól, a beszélgetéstől, hogy napi három órát vett igénybe a játék. Ez jó kikapcsolódás volt az öregnek is, meg az ellenfeleknek, hiszen a napi fizikai meló után, egy kis agytorna következett. A kibicekről nem is beszélve, azok aztán, tudtak mindent, csendben mutogattak, elemeztek, beszélgettek, iszogattak.

Történt aztán egyszer, egy keddi napon, hogy minden úgy indult, mint máskor. Megvolt a pult előtti jelenet, a táblát felállították, az első játszmahoz, most fordítva, először a Tóth Sanyi ült le. Ezen az öreg meg is lepődött, de a játék az játék, így nem is firtatta a változást. A sakktáblák mozgása is a szokásos volt, de valahogy a huszadik lépés körül, figyelmetlenségből, vagy elhamarkodott döntésből Péter bácsi elveszítette a királynőjét. Tóth Sanyi kipirult arccal, győzelemhez közeli mámorban vette le a figurát, és úgy mutatta körbe, mintha az, maga, az egri vár bevétele lett volna a törökök részéről, amely nem történt meg soha.

Ezt a játszmát Péter bácsi elveszítette. Látni kellett volna megtört arcát, amikor Tóth Sanyi csak annyit mondott: - Sakk! Matt!

Látszott rajta, hogy a kudarc nagyon megtörte. Szótlan lett, komorrá vált az arca. A visszavágót, a második játszmát ebben a hangulatban folytatta és Tóth Sanyi megismételte a győzelmet. Aztán ő tette fel Péter bácsi kérdését:

- Akkor most mit iszunk?

Az öreg szomorúan nyúlt a zsebéhez, elővette pénztárcáját és bankjegyek után kutatott.

Tóth Sanyi megfogta a kezét és kérdezte: - Mit kérhetek?

Nem is volt kétséges, hogy a győzelem mit hozott a vesztesnek. Koccintottak, ittak és a hangulat is oldottabb lett.

A vereség óta eltelt már több mint egy év. Volt vagy közel háromszáz játszma és a kocsmá megtanulta, hogy csak egy ember, Ő Péter bácsi teheti fel ezt a kérdést a sakk, matt után: - Akkor most mit iszunk?

*

Magánrendelés

Többször mondták már, az emberi hiszékenység végtelen, még akkor is, ha naponta hallunk áldozatokról. Ő csak akkor hiszi el, ha vele történik meg, amíg nem, addig nincs baj. A hiszékenység volt a téma, vagy legalább is az alapja, ami szerda este történt a kiskocsmában. Már nyolc óra elmúlt, mikor beléptem a helyiségbe, hogy legörgessem, kiszáradt torkomon, egy-két fröccsöt. Tibi, a csapos, kissé magába roskadva állt a pult mögött. Előtte három olyan férfi, akik nem szoktak ide járni, de mai útjuk erre vitt, így most itt fogyasztottak, vagy egyik törzsvendég, a Feri szokta volt, mondani: - Porlasztottak, egy-két pohárral!

Oda álltam a „vinkliben” felépített pult végére, törzs helyemre, hogy átlássam a néhány nézetméternyi területet, amelyen naponta, emberek százai kergetik keresztül, vágyakban sziporkázó, de a megvalósításban kisiklott életük, megmaradt töredékét.

A három férfi és közém, mindjárt hirtelen Mónika telepedett le, táskáját a pultra letéve. Szoros, piros pulóvert viselt, ez kék szemét jól kiemelte.

A három férfi közül a hórihorgas szólalt meg először:

- Ismerős? – kérdezte és rám mutatott.

- Törzsvendég! – mondta a lány. – Ő tudja, hol van a bátyám szolgálati helye. Most katona.

- Csak nem a papa? – kérdezett vissza az alacsony, göndör hajú férfi.

- Nem. Ő csak egy vendég – mondta Mónika.

A három férfi összenézett. Mind a hárman közel voltak az ötvenhez. Jól meglehetett őket különböztetni. Szinte eltérő figurák voltak, az egyik alacsony, de vékony termetű, szőke férfi volt, göndör hajjal. A másik az előbbi ellentétje, mert eléggé köpcös, kövér fickó képében mutatkozott. Hajszíne fekete volt. A harmadik, pedig olyan kosárlabdázó típus volt, vagy százkilencven centi magas. Elkezdték egymás között beszélgetni, de olyan módon, hogy a közelben állók, jól halhassák.

- Fáj a karom, de a haver, megtudja, szerencsére gyógyítani – mondta úgy általában, kissé bizalmaskodóan, az alacsony termetű.

- Hogyan? – kérdezte egy szikár, magas férfi, aki a közelükben könyökölt a pultnál és csodálkozó arccal iszogatta kisfröccsét.

- Kézzátétellel! Már többször kipróbálta és mindig sikerrel járt – folytatta a párbeszédet az előző férfi és a kis köpcösre mutatott.

Ezen, többen is csodálkoztak. Látszott az arcokon, hogy talán el sem hiszik az egészet. Néma csend lepte meg a helyiséget. Most a helyszín olyan volt, mint a tévé egyik adássorozata, a „nulladik típusú találkozások”. A „felvételre” minden adott volt, indulhatott az „adás”.

Az alacsony termetű folytatta: - Tele van energiával, meg mágnességgel! Na, mutasd csak meg! – biztatta a kis köpcöst. Az először szabadkozott, de többen is közbe kiáltottak: - Na, mutasd meg! – biztatták.

Ekkor a helyiségbe lépett újabb három férfi. Olyan egyformák voltak, mert feliratos, élénk, cinóber vörös overált viseltek. A közeli építkezésen dolgoztak és a munka után a szokásos sör „kúrára” léptek be, hogy hólnap „gyógyulva”, jelentkezzenek munkára. Ők is meglepetten szemlélték a kialakult helyzetet, mert azt látták, hogy egy alacsony, köpcös férfi ledobja az ingét és félmeztelen testére a csapostól kért kanalak sokaságát, aggatja. A kanalak, mindenki csodálkozására nem estek le, a testén maradtak.

- Ez igen! – csettintett a nyelvével Mónika. – Ilyen férfi kell nekem. Van benne energia! – és közelebb lépett a kis köpcöshöz. A többiek a közeledést szándékosan megakadályozták. Mondták is mindjárt: - Na, ki akarja próbálni?

- Jó lenne... - bizonytalanodott el Mónika. Megállt ott a pultnál és értetlenül körülnézett.

- Hagyja, hogy formálja a gyógyítást – legyintett a magas, kosárlabdázó figura. A kis köpcöshöz odalépett az egyik, cinóber vörös overálos. – A vállam fáj! – mondta egyszerűen. A „doktor” rátette kezét a vállára. – Mit érez? – kérdezte. – Meleget! – válaszolta. A vékonytermetű, mindjárt zárójelentést is készített. – Akkor már gyógyult! Így elvacakoltak vagy tíz percig, aztán a második cinóber vörös, overálos következett. A gyógyító rátette kezét a vállára, de nem érintette, csak úgy húzta felette, és közben ismételte: - Itt nincs semmi! Arrébb húzta a kezét, ismét mondta: - Itt nincs semmi! A többiek kimeredt szemmel, még a lélegzetet is visszafogva, szemlélték. A gyógyító kéz az overálos fejetejét pásztázta és megállapította: - Itt sincs semmi!

Erre kitört a nevetés, a harmadik overálos igazat is adott: - Neki ott tényleg nincs semmi! Itt a „kezelés” megszakadt, de a sarokból előbotorkált egy szőrös képű, fiatal srác. Alig állt a lábán, egyensúlyát úgy tudta megőrizni, hogy a pult szélébe kapaszkodott.

- Mi a panaszod? – kérdezte a kis köpcös és emelte is már a kezét.

- Beteg vagyok! – mondta szőrös képű.

- Te nem vagy beteg! Te részeg vagy!

Újból nevetés rázta meg a kiskocsmát, füstös, egybe állt levegőjét. Ezzel a rendelés is megszakadt. Egyéni beszélgetésekbe kezdtek a három idegennel. A jó heccért, sörökkel, fröccsökkel, egy-két rövid itallal kedveskedtek nekik. Így ment ez záróráig, amikor kezdtek szállingózni,

hazafelé a többiek. Búcsúzásnál a hórihorgas, kosárlabdázó még megkérdezte: - Mi van még nyitva, itt a közelben? Tibi, a csapos természetes magabiztossággal felelte: - A Kiskakas!

A három idegen az ajtóhoz lépett és az alacsony, vékonytermetű így búcsúzott: - Irány a Kiskakas, ott folytatódik a rendelés!

*

Kocsmai szakácsok

Ez a péntek délután Székesfehérváron a Budai úti kiskocsmában, ugyan úgy indult, mint a hét többi napja. Egy idő után abban különbözött a többitől, hogy az ismerős arcok közül egyre többen lettek a helyiségben. Indításként, hogy valamiféle feléz naplót, vezessünk, mint az építkezéseknél szokás, sorba vettük a résztvevőket. Ott állt a pultnál Simek Sanyi a pék, az elmaradhatatlan sörös Mari, Varga Jocó a vállalkozó kőműves, meg a málé Őr Jani, vagyonőr. Török Feri a temetkezési Részvét BT tulajdonosa és egyik alkalmazottja a szőke, szeplős arcú sofőr Sanyi az egyik kisasztalnál ültek. Ők sört ittak, konyak kíséretében. A pultnál támaszkodók elé Peti a csapos egy-egy fröccsöt tett. Később, nagy hanggal állított be a targoncás Sanyi és Varga Dani. Ők ketten, mindjárt a Török Feri asztalához álltak, nem ültek le, csak vártak. Pénzosztás következett, mert ők ketten, mint alkalmi sírásók működtek közre a Részvét BT napi munkájában.

- Hány sírhely volt? – kérdezte Török Feri és elővette kis autós táskáját és kihúzta rajta a cipzárt és várt.

A targoncás Sanyi meg Varga Dani egymásra néztek, mindegyik a másiktól várta a választ. Aztán a rámenősebb targoncás Sanyi mondta: - Három!

- És tegnap? – tette fel a kérdést Török Feri.

Erre már Varga Dani válaszolt: - Négy!

- Jó sokan halnak meg mostanában! – jegyezte meg Simek Sanyi. Török Feri kissé dörmögő hangon tette hozzá: - Baj is, meg a mi munkánk szaporodik! Aztán kiszámolta a pénzt mind a két fiúnak, átadta nekik és becsukta kis autós táskáját, és mint aki, jól végezte dolgát, koccintott a sofőr Sanyival és hosszan ivott a söréből. A targoncás Sanyi meg Varga Dani a pénz birtokában a pulthoz támaszkodott és intettek Petinek, a

csaposnak, hogy a szokásosat tegye eléjük. Így gyorsan egy-egy korsó sör, meg egy-egy fél konyak díszítette a pultot. A fiúk egymásra néztek és szótlan összedolgozásban, mint ahogy a sírgödröket szokták ásni, behörpintették a konyakot. Még a szemük sem rebbent meg, kicsit vártak, hogy levegőt vehessenek, és közvetlen utána legurították a korsó söröket is. Pár perc szünet következett, majd targoncás Sanyi szólalt meg:

- Ez jól esett! Péter ismételjük meg! Ma úgy is péntek van!

Valaki közbe szólt: - Óvatosan fiúk, messze még az este!

Varga Dani csak intett a kezével, mintha azt akarná mondani: - Meg se kottyán ez nekünk! Arca kezdett pirosodni, de ő erre mindig úgy reagált: - Nem az italtól van, az allergiám jön ki. A munkától vagyok allergiás! Erre az ott állók mondták: - Ők is! Ebbe maradtak, ezt nem vitatták tovább.

Egyszerre többen is beléptek a kiskocsmába. Elsőnek Jenő a kőműves szakmunkás. Már jobb volt a hangulata, mert korábban sokat búslakodott az eltűnt Andrea miatt. Hiába kereste, nyoma veszett. Mögötte a szőke Lajos jött és a nyugdíjas Gáspár, akik a nemrég elhunyt Brúnó barátai voltak. Brúnót sokat emlegették, példakép lett a Don Pedro Pizzeria mosogatófiúja. Szó nélkül végezte munkáját, ő nem volt allergiás, már, mint a munkára, őt inkább a spagetti étteremben a mosogatóra váró tányérokön összegyűlt kecsöp bosszantotta. Ebben a tudatban szenderült át a másvilágra. A sor végén Varga Laci lépett a kiskocsmába. Vasutas múltján egyetlen percre sem változtatott. Az a krampácsoló, kavicsot lapátoló vasúti munkás maradt, mint volt pár évvel ezelőtt. Még egy szokása változatlan maradt, az üres zsebe. Ennek ellenére az ital utáni vágya az megmaradt. Leküzdésére szégyen érzete is elpárolgott, megszűnt. A zsetont a kisfröccsökre, mert ezt ivott mindig, megszámlálhatatlan mennyiségben, lejmolással szerezte meg. Ismerték őt, pénz nem adtak neki, mert azt sohasem adná meg, inkább fizettek neki egy kisfröccsöt. Ebből aztán nem volt további gond.

Az összegyűltek a közben betérő ismeretlenekkel együtt, iszogattak, értékelték az elmúlt hetet, amikor teljes horgász felszerelésével és egy nagy fehér vödörrel berobbant Smidi. A becsületes neve ennek az alacsony, nagyhangú, mindig mosolyra húzódó szájú fickónak. Smidéliusz Kázmér volt. Folyton a kajáról beszélt, közben olyan vékony volt, mint a nádszál. Smidit ismerte az egész környék. A Velencei tavon szokott horgászni, oda van éves bérlete. Agárdról jött biciklivel. Most is mutatta, mekkora halat fogott.

- Ezt nézzétek meg! – mondta felemelt hangon és a vödörből valóban egy nagy pontyot húzott ki a kopolyájánál fogva.

- Ez igen! – mondták többen. – Mit csinálsz belőle? – kérdezte sofőr Sanyi. Smidi először lekergetett a torkán egy szagos felest, majd egy pohár sört. Körülnézett és elkezdte mondani: - Legelőször megtisztítom, aztán felszelelem a halászléhez. Persze van még itt egy csomó apró hal, azt is. Közben nagyot nyelt, szinte már érezte a halászlé ízét. A többiek ráfigyeltek. Smidi, ahogy ecsetelni kezdte a főzés mozzanatait, mindig nyelt egyet, megnyalta szája szélét. Olyan volt ez a szertartás, mintha már kanalazná is a kész halászlevet. – Megtisztítom a hagymát, szép apróra vágom, egy kis zsíron éppen csak megfuttatom, felöntöm vízzel. Bele teszem a többi halat, legalább három félét és főzni kezdem. Megint nyelt egyet. A kocsmában lévők is vele együtt nyeltek. Az ádámcsutkák le fel, szaladgáltak. Smidi élvezte a helyzetet, mert tudta és kitapasztalta, hogy a kocsmában tartózkodás egy bizonyos idő után éhessé teszi az embert. Ilyenkor szoktak az alkalmi szakácsok főzésbe kezdeni. Elméleti síkon csak úgy rotyognak a legfinomabb babgulyások, paprikás krumplik kolbásszal, csipetkével, meg a rakott káposzta, oldalassal. De a halászlé is sokszor terítékre került. Itt aztán vita szokott kerekedni, mert van, aki a szegedi halászlé mellé teszi a vokсот, de van, aki a gyufa tésztával kiegészített bajai halászlénél marad.

- Smidikém, még mit teszel bele? – kérdezte éhes tekintettel targoncás Sanyi. Varga Dani csak nézett, réveteg szemmel, neki már több volt a maligánfok, mint a megszokott.

- Nektek már semmit! – mondta Smidi. – Úgy jártok, mint a múltkor. A hallgatóság tagjai szótlanul, de kíváncsian néztek Smidire. – Nem is tudjátok, biztos nem mesélték Sanyiék. A múltkor, ilyen, hasonló állapotban mentek hazafelé. Oda értek a Berényi úthoz, amikor Sanyi azt mondta: - Itt egy folyó és megkérdezte Danitól, tudsz úszni? Mert én nem! – folytatta: - Naná, hogy tudok, mondta Dani és egy hasast ugrott az úttestre!

- Ez nem igaz! – kiáltott fel targoncás Sanyi.

- Itt még nincs vége! – intett a kezével Smidi. – Dani nagyot nyekkent, majd azt mondta neked: - Gyere nyugodtan, be van fagyva!

Hangos nevetésbe torkollott a Smidi által vezényelt, állítólagos történet. Majd folytatta: - Mikor megfőtt az alap lé, jön a passzírozás, összeállítás. Halászlé kockából is teszek bele, meg finom őrölt házi pirospaprikát. Sózom, ízesítem, beleteszem a hal szeleteket. Megint nyelt egyet, megnyalta száját. Mind ezt csattogó cuppanásokkal kísérte. Látszott, hogy a többiek csak nyelték a megindult nyálképződésüket. Éhes lett mindenki. Gondolatban eljátszottak azzal a lehetőséggel, hogy milyen jó lenne enni ebből a halászléből. Aztán jött a valóság, nincs halászlé! Poharak után nyúltak és újból ittak. Ez pillanatnyilag enyhítette az éhség érzetet, de csak átmenetileg.

- Na én megyek! – mondta Smidi és felcihelődött. – Majd gondolk rátok! – tette még hozzá és kiment a kiskocsmából. A halászlé elképzelt illata, íze azonban itt maradt. Pár pillanatra csend keletkezett a helyiségben, aztán nyílt az ajtó. P. Horkai Feri a tulaj jelent meg, kezében egy hatalmas tálca. A tálcán zsíros kenyérszeletek, lila hagymával.

- Na fiúk, mától kapható lesz a focista zsíros kenyér! – mondta és ezzel régi középcsatár múltjára akart utalni. – Egy szelet kenyér, egy százas! – tette még hozzá.

A tálcát a pultra helyezte. Mindenki csak nézett, nem szólt senki. Elsőnek sörös Mari jelentkezett. – Kérek két szeletet! – és letette a pénz a pultra. Két perc múlva csak az üres tálca éktelenkedett a pulton. Néma csendülte meg a kiskocsmát, mindenki, egyhangú akarattal, talán a halászlére gondolva, éhes tekintettel, majszolta a zsíros kenyeret.

*

Egy zöld mobiltelefon

Ágota sokáig aludt ma. Már délelőtt tíz óra is elmúlt, amikor kikászálódott az ágyból. Fáradtnak érezte minden porcikáját, nem akart mozogni, sem a karja, sem a lába. A hangulata is pocsék volt, úgy érezte, ez a nap nem az övé. Talán, egy jó volt benne, négy év után, hogy ismételten szabad. Ez a szabadság érzés, adott némi erőt ahhoz, hogy elindítsa ezt a csütörtöki napot. Végre, megszabadult a részeges, csavargó férjétől. Szerencsére visszaköltözött az anyjához - akit mindig is emlegetett. - Az ő főztje jobb volt! - érvelt néha. Ilyenkor szeretett volna a képébe csapni és azonnal elzavarni, de nem volt sem mersze, sem ereje hozzá. Most újból a lakásában lakhatott, egyedül. - Nem asszony kell neked! - mondta neki többször. - Valaki, aki kimossa a gatyáidat, meg néha szétteszi a lábait, hogy elmondhasd, férfi vagyok! Gyenge dolognak érezte ezt a kapcsolatot. Ő másra vágyott. Huszonnyolc éves volt, amikor belebotlott ebbe az Ernőbe. - Nem is tudom, mit ettem rajta? Most, hogy visszagondolok, még a sarkon lakó Feri is különb volt. Ez a magas, fekete fiú, mindig ott állt az utca sarkán, mintha nem lenne soha semmi dolga. Az legalább szépen köszönt, mindig megállította és érdeklődött, hogy mit teszek, mikor leszek szabad. Biztos randit akart kérni, de erre én naivan, nem is gondoltam. Most már tudom hülye voltam, csak vártam, vártam egy lovagra! Azt azonban nem tudtam sohasem megmondani, hogy az a lovag, milyen legyen, hogy nézzen ki. Aztán az jutott az eszébe, hogy nem így indultak a dolgok. Ernő is rendes volt, szerette is talán. Arra emlékszik, hogy a kezdetekben, ölelte, csókolta, jól megropogtatta a csontjait. Arra a bizonyos csúcsra is felvitte mindig. De aztán ez a turistasága az évekkel, eléggé megkopott. Csak a kis ősvényt kereste és onnan is hamar

visszafordult, nehogy a csúcsokra keljen hosszadalmas fáradozással felbarangolni. Inkább a fal felé fordult és aludt, mély és kitartó horkolással, amely őt nagyon zavarta. Gyereket szeretett volna, de az nem akarta őt anyukának választani. Így csak várt. Ágota egy irodai cégnél dolgozott, takarítónő volt, a műszakja, mindennap déltől este nyolcig szólt. Fura egy beosztásnak tartotta, már többször váltani is akart, de a pénz, az kötötte! A főnökének szimpatikus lehetett, mert sokszor kivételezett vele, de félreérhető megjegyzést, nem tett sohasem. Pedig, amióta Ernővel a csúcsra jutás dolgában, elég nagy szüneteket tartottak, ha szólt volna, talán nem sokat gondolkodna a dolgokon. De főnök vonzóan, megtartotta a három lépés távolságot. Csak annyi jutott neki belőle, hogy néha álmódott vele. Ilyenkor vizes harmat lepte el a testét és eléggé ziháltan ébredt. A napi szórakozása annyi volt, hogy reggel elment a boltba és bevásárolt. Nem sokat költött, csupán annyit, ami a létfenntartáshoz kell. Kenyeret, tejet, egy kis felvágottat. Néha egy kis gyümölcsöt, csokoládét. A költekezést nem vitte túlzásba. Arra gondolt, legyen mindig egy kis tartalék, ha kell, tudjon mihez nyúlni. Visszafelé, mindig megállt a gyerekjátszótérnél. Leült egy padra és figyelte az anyukákat, mit tesznek a kicsikkel. Később pár szülővel össze is ismerkedett és azok megengedték, hogy kézbe vehesse gyermeküket. Ilyenkor valami különös boldogság árasztotta el. Már az is megfordult a fejébe, hogy örökbe fogad egy kislányt. Nem fiút, egy lányt, mert a lányokat szebben lehet öltöztetni, azokkal jobban kell törődni. Egyszer, lehetett ennek már vagy négy hete, amint a játszótéren egy kismamával beszélgetett éppen, megjelent egy fekete hajú férfi és helyet kért ott a padon. Ágota meg is lepődött, amikor megjelent ez a fickó, aki olyan negyvenhez közelített korban. Jól öltözött volt, sűrű nadrágjához, fehér inget és egy kávészínű dzsekit viselt. Nem volt rajta semmi kivetni való,

bizalomgerjesztőnek hatott, udvariasan beszélt és a szövege is műveltnek tűnt. Leültették. A beszélgetés először nehezen indult, inkább a férfi kérdezgetett. Az érdekelte, hogy mivel foglalkoznak, mi érdekli őket a világból. Ez inkább a technikai dolgok felé csúszott el. Van-e televíziójuk, CD vagy DVD lejátszójuk? Fokozatosan vezette be, mert a végén kitért a mobiltelefonra. Hogy ennek nyomatékot adjon, a kezében szorongatott fekete diplomata táskát kinyitotta és mindjárt előtárult a hölgyek előtt e kis kutyűrűk színes kavalkádja. Beszélt a márkákról, meg hogy mi mindent tudnak. Azonnal körbe is adta. - Tessék, csak ízlelgetni, fogdosni. Mert az nagyon fontos, milyen a fogása, esetleg a színe! - mondta eligazításként. Ágota kézbe vett pár telefont. Márk, mert így hívták ezt a telefonba utazó, szimpatikus fickót, mindjárt észre is vette, a kézhez vétel módjáról, hogy a lánynak nincs telefonja. - Magának ez lenne a legjobb! - mondta és egy kis börtokból elővett egy széthyitható, lapos, kis, zöld szerkezetet. Ágota kézbe vette, egyből érezte, hogy ez jó lenne neki, hiszen ma már egy ilyen telefon nélkül, nehezen boldogul az ember. Arra gondolt, hogy könnyen felhívhatná vidéken élő édesanyját, meg a bátyját is, akivel már legalább egy éve nem találkozott, mert Kaposvárott lakik. Meg azért is jó, ha van egy ilyen készülék nála, ha éppen bajba jutna, hívhatna segítséget. Az a szakmabeli takarítónő jutott éppen az eszébe, akit a bankrabló a wécébe zárt. Csak arról feledkezett meg a nagy sietségben, hogy annak a zsebében lapult egy ilyen készülék és a segítségül hívott rendőrök a bejárat ajtónál, már le is kapcsolták a figyelmetlen betolakodót. Márk, a telefonos házaló, csak nézte a lányt. A telefon jól illett a kezébe, de már nem is a telefonra figyelt, inkább Ágota arca volt fontos számára. Barna, nagy szemei és hosszú szempillái szinte megbabonázták. Még fokozta a lélegzetvételt, amikor szeme megakadt formás mellein és a rövid szoknya alól kikandikáló sima, fénylő bőrű

térdein. Innentől kezdve, már a telefonos üzlet nem is érdekelte. A padon ülő és eddig szótlan hallgatásba ücsörgő kismama, látva az alakuló helyzetet, elköszönt. Hármában maradtak, Ágota, Márk és a zöld mobiltelefon, a kis bőrtokkal. - Ez lenne neked a legjobb! - mondta Márk és tegeződőre váltott. Ágotát ez nem zavarta, mert érezte, hogy a férfi biztosan jót akar neki, meg, ahogy beszélt, az valami simogató, felkavaró érzést fejtett ki nála. A zöld mobiltelefont is akarta már. Csak most jutott az eszébe, mennyi lehet az ára? Meg is kérdezte. Márk nem lepődött meg, a válasz mutatott némi kitérőt. - Megegyezünk szépen! - mondta és megsimította Ágota karját. A lány úgy érezte, mintha forróság futott volna végig a testén. - Nem olyan drága ez! Jó is lenne, mert ennek működő száma is van! - fejezte be és a kis bőrtokot, kifordította és kék tintával írva feltűnt a telefon száma. - Mindjárt ki is próbáljuk! - mondta Márk és előkapott egy másik telefont és a bőrtokosát Ágota kezébe tette és hívta a számot. Pillanatokon belül Ágota kezében megremegett a kis készülék és kellemes csengő hangot adott. Kicsit megijedt, nem tudta, mitévő legyen. Márk megfogta a lány kezét, melyben a zöld mobiltelefont tartotta, szépen, könnyedén maga felé húzta. A lány engedelmeskedett, érezte a férfi testének meleg kisugárzását. Nem is tudta, hogy most mire figyeljen. - Ezt kell lenyomni, ha hívás érkezik, ezt meg akkor, ha befejezted. Ösztönösen engedelmeskedett a férfinak. Még beszélgettek egy darabig, aztán Ágota robbantott. - Mennem kell, mert dolgozom! - csattant fel hirtelen. - Ilyenkor? - kérdezte Márk, és a táskájába rakta a telefonokat. - Ezt tedd el! - és nyújtotta a bőrtokkal együtt, a lány kezébe helyezte a készüléket. - Majd ha befejezed a munkádat, a többit megbeszéljük! - tette még hozzá. - Este nyolc után végzek! Nem baj? - kérdezte Ágota, és jóleső érzéssel szorongatta a zöld mobiltelefont. Örült is neki, de izgult is egy kicsit, már csak azért is, mert tudta magáról, hogy nem egy

technikai zseni, de majd csak meg tanulja egyszer, kezelni is, ezt a kis dobozt. - Nem baj! - mondta Márk. - Majd megvárlak, csak mond meg, hol legyek és mikor? A lány gondokozott egy kicsit, körbe járatta tekintetét a téren. - Abba a presszóba! - mondta hirtelen és a tér sarkára mutatott. - Fél kilenckor ott leszek, várjál! - szögezte le és felkapta a szatyrát, az új zöld telefont és elrohant. Márkot otthagyta a padnál. Ma nem tudott a munkájára figyelni. A telefont a köpenye zsebébe tette, és ha tehetett, titokban nézegette. Nem mert rajta, egyetlen gombot sem megnyomni, csak úgy forgatta a tenyerébe, áttette a másik kezébe, ízlelgette. Közben Márk is eszébe jutott. Tetszett neki ez a férfi, vonzotta, hogy nem volt tolaakodó, minden mozdulata, beszéde természetesnek tűnt. Már várta az estét, a találkozást. A megjelölt presszóba Ágota késve érkezett, valahol kicsúszott az a tízperc, amivel később nyitott be az ajtón. Márk türelmesen várakozott, itta a sörét és csak üldögélt. Mindketten úgy érezték az üdvözlés után, hogy ez kedves gesztus volt, látszott mindkettőjükön, várták egymást. Ágota mindjárt a telefonra tért. Kérdezte az árát. Márk csak úgy lazán, mondott egy számot, a lány meglepődött, hiszen sokkal többre számított. - Nincs nálam ennyi pénz! - mondta és nézte a fiú sötét barna szemeit. Valami vonzó melegség áradt belőle. - Ha feljössz hozzám, odaadom. De meg kell ígéred, megtanítasz a kezelésére! - figyelmeztette. Márk könnyedén tett erre ígéretet. Innentől kezdve olyan gyorsan peregtek az események, hogy Ágota nehezen tudta követni. Arra a feles vodkára még jól emlékezett, amit indulás előtt megittak. A pénzt is átadta Márknak, csak a konyhaszekrény egyik titkos zugából elő kellett halásznia úgy, hogy a fiú azt ne vegye észre. A szobába ültette le, majd a telefon kezelésének a tudományát kezdte oktatni Márk, de a fotel keskenynek tűnt, nem volt megfelelő, így a díványra kellett ülniük, egymás mellé. Másnap talán öt vagy hat lépésre emlékezett, meg arra, hogy

ezzel a férfivel minden olyan csodálatos volt. Ilyet még sohasem érzett, a bűvöletével ébredt. Márk elment, azt ígérte: - Az új készülékeden hívlak! Aztán becsapódott az ajtó utána. Teltek a napok, egymás után. Egyik kolléganője iskolázta ki, ebből a telefonkezelési tantárgyból. Elég jól elmagyarázta a működését. Tudott telefonálni, sms-t küldeni, tehát tudta már kezelni. Édesanyját is rendszeresen felhívta, ez jót tett neki, mert közelebb érezte magához. Így sokkal több dolgot tudott meg róla. Meg tudta vigasztalni, tanácsot adni, de neki is jól esett ez a fajta „éteri” kapcsolat. Egyik nap egy fura sms jelent meg a készülékén. - „Várlak ma hétre a szokásos helyen, Béla”. Ezen aztán eltűnődött. Nem értette. Ki lehet ez a Béla? Nem adta meg senkinek a számát. Nem is volt kinek, hiszen az utóbbi időben eléggé zárkózottan élt. Nem is igényelte, hogy emberek legyenek a közelében. A társas kapcsolat viszonyait, a munkahelyen való találkozás a munkatársakkal, a főnökével, teljesen kielégítette. Két nap múlva egy újabb sms-t kapott. - „Vártalak, jó parti volt, csak te hiányoztál! Béla.” Kezdte magát furán érezni. Most mit tegyen? Márk biztos tudná, de ő hallgat. Aztán egy sms sor érkezett. - „Béla mondta, te elvállalsz egy négyes partit. Itt a számom, hívj vissza! Dezső”. Ez aztán furán hatott rá. Gondolkodott. - Számmal adta oda Márk. Akkor ez egy lányé lehetett. Mégpedig egy olyan lányé! Ettől kezdve ideges lett és bizalmatlan a zöld mobiltelefonnal szembe. Már nem is örült, hogy birtokolhatja. Fura érzéssel dolgozott a munkahelyén, lopva nézegetett körül, mintha rá lenne írva, hogy neki milyen telefonja van. Egyszer egy férfi beszélt a készülékbe, ő csak hallgatta a szöveget, megszólalni is csak arra futotta erejéből, hogy néha igent, vagy nemet mondott. Kérte jöjjön fel hozzá, holnap este és legyen vele egy éjszakát. Meg is mondta a férfi, mennyit szán erre. Itt véletlenül nemet mondott, a férfi ezen nem ütközött meg, a tarifát egyből megduplázta, de egy kikötést tett, az

elvárandó szolgáltatást illetően. Ebbe Ágota látatlanul bele is pirult. Leült az öltözőben és azon gondolkozott, hogy az ő fizetése, meg a bemandott összeg között milyen nagy a különbség. A két munka között is van eltérés, csak az utóbbit hogyan lehet megszokni? Itt Ernő jutott az eszébe, ha vele kibírta, néha ittasan, néha durvábban, talán mással más lehetne? Amikor eddig jutott, kellemetlen érzés kerítette hatalmába. - Ezt azért már nem! - és haragudott önmagára. A másik hívásban egy lány beszélt. - „Te vagy Liza? Már sokszor hívtalak, de mindig ki volt kapcsolva a telefonod. - mondta folyamatosan, még közbe sem kellett szólnia. - Képzeld, kaptam egy jó ajánlatot, velem jöhetnél. Egy bárba kellene táncolnunk, ketten. Tudod olyan félmeztelen, cicis számot, amit már egyszer csináltunk. Aztán mondott egy összeget a fizetés fejébe. Ágota ettől úgy elszédült, hogy nem emlékezett arra, mi lett a beszélgetés folytatása. Csak ült a kanapé szélén és megbabonázva bámulta a plafont. Ezek a telefonhívások teljesen felzaklatták az életét. Mindig jelen voltak, szinte egy percre sem hagyták nyugodni. Úgy érezte, mintha egy szorítóba, présbe lenne. A telefon, amely eddig csak itt-ott szólat meg, most életre kelt. A hívások között, pedig nem mindig tudott válogatni, pedig a készülék kiírta a hívó számát. A kíváncsiság sokszor felülbírált mindenféle védekezést. Pár nap múlva egy másik lány hívta. Azt mondta: - „Adri vagyok! Szia Liza! Van egy ajánlatom. Nem akarsz pornózni? Egy jó storyval készülne film, és szőke lányokat keresnek, olyanokat, mint te vagy. Nincs kedved? Szólalj már meg! Mi a fene, van veled? Megnémultál? - ... Halló! - ... Halló! Ágota, kinyomta a készüléket. - Pornófilmezés? - kérdezte önkéntelenül. Egyszer - emlékezett rá - a televízióban látta, valamelyik csatornán, hogyan készül egy ilyen film. Mikor megpillantotta, a szégyenkezés hulláma futott át az agyán. Tovább akart lépni, de valahogy a központ ott a fejben, nem adta ki a parancsot a

kezének, hogy megnyomja a továbbító gombját. A figyelme ott ragadt a képernyőn. Először értetlenül nézte, pedig Ernővel is tettek ilyet. Azért nem egészen volt az azonos ezzel, mert a férjében nem volt ennyi fantázia, de egy-két merészebb megoldást, jobb hangulatukban, ők is kipróbáltak és nem is esett nehezükre. De ez mégsem tetszett neki, nem vállalna ilyet sohasem. Nem is tudnának annyit fizetni, mert itt a lányok, meg a fiúk ezt egy jó bulinak tartják. Őt, zavarná a mindenki előtti szereplés. Hol van az intimitás? Mert ugye ebben a megváltozott világban az értékek is más megközelítést nyertek. Úgy érezte, elveszítette azt a készségét, mellyel korábban jól tudott navigálni. Egyik este, mikor ment haza a munkából megszólalt a telefon. Összerezzent és hirtelen felvette. Egy mérges férfihang kiabált a készülékből: - „Szólj már bele, mert lecsaplak! Hiába hallgatsz te kis kurva, a telefon alapján úgy is megtalállak, aztán neked annyi! Itt vége szakadt a szövegnek és néma csend követte. Ágota félni kezdett. Érezte, ez nem vicc, ez komoly fenyegetés. Újra hallotta a készülékbe mondott szövegfoszlányt: ... a telefon alapján úgy is megtalállak !..." Tehát a telefon a lényeg. Túl kell adni rajta, minél előbb! Ezt meg kell tennie, de hogyan? Még ötlete sem volt. Ment az utcán és csak bámult a semmibe. Odaért a múltkori presszóhoz, bement és kért egy kávét. Lassú körökkel kavarta benne a cukrot, közben szétnézett. Néhány asztalnál söröztek, tőle közelebb egy magas, nagydarab férfi szivart szívott és nagy meglepődéssel eregette a füstöt. Egyszer-egyszer Ágotára pillantott, majd változatlanul pőfékelt. Ekkor ugrott be az ötlet. A kávé árát és a zöld mobiltelefont az asztalon hagyta és óvatosan kiosont a presszóból. Egyenesen a túlsó oldalra és egy hirdető oszlop árnyékába húzódott, mint aki valamilyen büntényt követett volna el, és most menekülnie kellene. Lopva figyelte a presszó ajtaját. Nem kellett sokáig várni, megjelent a magas, nagydarab férfi, kezében a zöld mobiltelefon. Ott állt és kereste

a lányt, de Ágota az oszlop mögé bújt. A szíve a torkában dobolt, alig kapott levegőt. Várt egy darabig, majd lopva kinézett. Az ajtóban már nem állt senki. Óvatosan elindult hazafelé és hirtelen csak annyit tudott, úgy félhangosan kimondani: - Most már keresheted a telefont! Meg Lizát is! Lépteit az estében egyenletesre váltotta. Csend és nyugalom vette körül. Fellélegzett, és megint szabadnak érezte magát.

*

Előleg nélkül

Sörös Marinak is megvolt a maga keresztje, mint úgy általában mindenkinek. Ezt az elképzelést, láthatatlan tárgyat, úgy látszik mindenkinek, kiosztották, csak abban volt talán eltérő, kinek kisebb, könnyebb, kinek nagyobb és nehezebb jutott, de cipelni, vinni azt okvetlen kellett, ez alól nem volt és ma sincs kivétel. Szegény Sörös Mari is e láthatatlan kereszt alatt görnyedezett, de fáradtságát, időnkénti keserűségét nem lehetett látni, mert mindig óvatosan vigyázott, hogy ebből senki, ne lásson semmit.

Alacsony, de formás alakja mindig feltűnt, vagy reggel, napközben, este, pedig rendszeresen. Erre az időre már teljesítette itt a kiskocsmában vállalt takarítási munkáit, meg is kapta érte söreit, mert az legtöbbször sokszorozódott. Így ragadt rá a sörös jelzős előnév. Mások is fizettek neki, besegítettek, hozzájárultak fogyasztásához.

Menekült otthonról, mert rokkant, nehezen járó férje, ha hazament, zsarnokoskodott felette. Ő akart a kapitány lenni, Mari ezt nem tudta elviselni, inkább jelképesen, amikor rendbe tette a hajót, kis csónakjába szállt és elevezett a kiskocsmába, az ő kis szigetére. A kapitányt, pedig otthon hagyta, hogy parancsolgasson önmagának.

A Vidibe dolgozott, sajnos a nyugdíja nem volt valami számottevő összeg, még a harminc ezret sem érte el. Dühöngött is miatta, sokszor. Egyik ilyen, környezetét eligazító, a nyugdíját és az ő szolgálati idejét összehasonlító kiskocsmái „parlamenti” felszólalása után, egy teljesen ismeretlen férfi, aki ott állt a pultnál, megkérdezte:

- Nem kért emelést?

Mari értetlenül nézett erre az iskolázott kinézetű, nyakkendős úriemberre. Nem is tudta elképzelni, hogyan került ide, erre a helyre, de bosszúsan visszakérdezett:

- Mit képzelsz maga, csak úgy emelik, szóra, fityre?

Az iskolázott, nyakkendős úriember, óvatosabb volt, nem szólt, csendben megvárta a két oldal, gyenge érvekkel fűszerezett vitáját, majd szóba elegyedett Marival. Ismertette a lehetőségeket, melyet ő a jogból ismer és meg kellene próbálkozni az emelés kérésével, mert ilyen alacsony nyugdíj, tényleg semmire sem elegendő, még az éhhalálhoz is csak borra való.

Megittak közösen két-két üvegsört, aztán abba maradtak, holnap találkozni, Mari elhoz minden eddigi papírt, melyet élete utolsó fizető intézményétől kapott és majd meglátják, mire mehetnek, ketten. Az iskolázott, nyakkendős úriember elbúcsúzott, sörös Mari, pedig arra gondolt, ilyen forma és kinézetű fickók, dörzsölt modorukkal, szokták a magafajta, hiszékeny embert bepalizni.

Volt gondja elég. Már, csak azaz egy is sok, melyet a sors kiosztott neki. Itt van a bátyja, a Karcsi. Ez aztán egy remek pofa. Mari nem tudta megmagyarázni, hogy lehet egy testvér ilyen, mint ez a Karcsi. Ez az ember, ez egy állat. A szüleik vagy tizenöt éve meghaltak. Söréden vannak eltemetve. Ők ketten megörökölték ott egy családi házat, melyben ma is Karcsi lakik a családjával. Ő már vagy negyven éve elkerült onnan, számára ez a ház csak a szülőotthona és mai körülmények között, az öröksége. Ez természetesen közös a Karcsival, úgy is lehetne mondani, fele az övé. Az öreg Feri bácsival beszélgettek erről többször, mert arról a környékről származott az öreg is. Mari mindig mondta: - Legalább kifizetne, megváltaná az ő részét. Aztán azt tesz a Karcsi, amit akar! Persze erről Karcsi nemcsak hallani, de még tárgyalni sem akart. Párszor elment, meglátogatni, nem azért, hogy az örökségről beszéljenek, csak egyszerűen lássa őket, még a konyhába is alig akarta beengedni. A felesége kínálta

meg egy kávéval, miközben Karcsi azt kérdezte: - Mikor megy a buszod visszafelé? Mert nekünk el kell mennünk!

Mari akkor megfogadta, többé nem megy feljűk sem. Ennek már vagy tíz éve van, de az örökség felosztásában, egy helyben topognak.

Az iskolázott, nyakkendűs úriember tartotta szavát. Mari azért óvatos volt, mert az jutott az eszébe, ez biztosan csak egy véletlen kivétel. Átadta az összegyűjtött papírokat, a nyakkendűs egyik asztalnál átlapozta, néha kérdezett. Ezek a kérdések rá, az életvitelére, a férjére vonatkoztak, meg úgy általában beszélgettek. Közben jegyzetelt és a végén, amikor sűrűs Marit, mint a nőt faggatta, megdicsérte, milyen nőies és ebben a korban, milyen jól tartja magát. Még az is érdekelte, van-e valakije, vagy csak úgy van parlagon? Marit egy kicsit felvillanyozta ez az érdeklődés, hiszen nem sokszor volt mostanában ilyenben része. Arca kipirult és úgy érezte, a szerencse kergette útjába ezt az iskolázott, nyakkendűs úriembert. Abban állapotok meg, hogy ír majd egy kérvényt, melyet fel kell adni az intézetnek.

Nem is késlekedett, még két nap sem telt el, máris ott volt a beadvány. Terjedelme egy jó oldalnyi, szépen géppel megírva. Mari mikor elolvasta, majdnem elájult. Volt abban a szövegben minden, szinte káprázott tőle a szeme. Másnap ajánlott küldeményként feladta a postán. Aztán teltek a napok, sorban, egymás után.

Ez az iskolázott, nyakkendűs úriember szerette Marit faggatni, korábbi életéről, gyerekkoráról. Ő, pedig mesélt, arról a korról, amikor megismerkedett a férjével és elkerült Sőrédrről. Hamar terhes maradt, két gyereket szűlt, egy fiút és egy leányt. Ők már felnőttek, gyerekeik is vannak, már többszörös nagymama. A nyakkendűs azt firtatta, miért nem lett több gyerek. – Védekeztem! – mondta Mari és elmesélte, hogy az óvszer használatát a gyárban mutatták meg neki. – Eleinte szégyelltem kérni a gyógyszerertárban, mert akkoriban csak ott lehetett kapni. Kifigyeltük a férjemmel, hogy ki van szolgálatban. Ha férfi volt, akkor ő ment be, ha nő, akkor én. Egyszer egy ismerűs nő volt a gyógyszerész,

tehát én következtem. Bementem, kértem egy csomag óvszert, de a rövid és egy kissé haragos válasz az volt: - Nincs! Gondoltam, ha már itt vagyok, veszek a mosogatáshoz egy pár gumikesztyűt. A patikus mérgesen azt mondta: - Az sincs, majd megfogod a keziddel!

Az ajánlott levélre, elég rövid időn belül egy üres formanyomtatvány érkezett. A kacifántos kérdésekre az iskolázott, nyakkendős úriember könnyedén megválaszolt. Annyit mondott sörös Marinak: - A magas és igazságos hivatal kezébe tettük le, lapra leírt tiszta lelkünket! Várunk!

Marika elmesélte az iskolázott, nyakkendős úriembernek a történet eddig ismert részleteit. – Karcsi, a testvérem, egy kiállhatatlan féreg. Amikor kitett, én megfogadtam, hogy többé nem megyek, írtam neki egy levelet. Előtte azonban érdeklődtem, hogy abban a faluban, mennyit érhet egy ilyen ház. Másfél milliót mondtak, gyorsan számoltam, akkor kapok bő hétszázezret. Ez nekem közel kétévi teljes nyugdíjam. Azt hittem elájulok. Meg is írtam Karcsinak, fizesse ki. Tudtam azt is, hogy nem lenne ez nagy gond számára, mert vállalkozó. Két autóval fuvaroztat, tehát van pénze. A csibész, még válaszra sem méltatott. Itt a kiskocsmában ajánlotta valaki, adjam bíróságra. De annyi pénzem sem volt, hogy elindítsam az eljárást. Még szerencse, hogy ha itt vagyok, fülelek én többfelé is. Mondták, kérjek költségmentességet az eljárásra, a bíró megadta. A tárgyalások azonban elhúzódtak vagy három évig, amikor ítélet született. Karcsinak ki kell fizetni a pénzt, hatszázezer forintot.

Marika eltervezte, hogy mire költi a pénzt. Vesz egy nagy, színes televíziót. Ugyan keveset van otthon, de legalább az ember nézze, ha már többségében otthon van, korlátozott mozgása miatt, kényszerpihenőn. Igaz, évente egyszer-kétszer el szokott menni a testvéréhez. Ilyenkor három, vagy négy hétig is távol van. Sörös Mari életében ezek a hetek az élmény dús időszakok. Nem fogja vissza, nem ellenőrzi a kapitány, tehát a hajóra való visszatérés is szabad. Nincs korlátja a sörnek, a gátlások is elmúlnak, és mindig előjön a még érett asszony vágya, hogy ő nő is. Sokféle mente-monda kering a kiskocsmában ezekről az időkről. Egyszer

két férfit vitt haza, de már rendesen fel voltak tankolva. Mari levetkőzött, ott állt meztelenül, bevetésre elszántan, a két férfi, lógó zászlóval várakozott a szobában. Nem tudtak tenni semmit, de másnap a legnagyobb orgiákról meséltek, bő fantáziájuknak megfelelően. Marit ezek a történetek kevésbé izgatták, legyintett rájuk, inkább megivott egy újabb sört és tovább lépett.

Az örökségből a gyerekeknek, unokáknak is szeretett volna juttatni, de hol van az még? A bírósági határozat jogerőre emelkedett, de Karcsi nem fizetett. Valaki javasolta, hogy kérjen végrehajtást. Na, de itt is beütött a krakk, mert pont abban az időszakban történt mindez, amikor a bírósági végrehajtókat átszervezték, ezek is vállalkozók lettek. Sörös Mari heteken keresztül talpalt, mire talált egy végrehajtót, aki elvállalta az ügyét. Ennek is az volt a feltétele, hogy költségként, fizessen be előre tízezer forintot, de honnan? Mindig falakba ütközött.

Egyik reggel boldog mosollyal állított be a kocsmába, még ő kért egy kis pálinkát és egy sört magának, előre kifizette: - Ez jár nekem! – mondta. – Mi történt Marika? – kérdezték többen is. – Csak nem az örökség? – Nem! Abban nem lehet bízni! A nyugdíjam, azt emelték! Átadott egy levelet Péternek, a csaposnak, aki átfutotta az írást és felkiáltva annyit mondott: - Emelték, havi kétezer négyszázzal!

Ennek a győzelemnek mindenki maradéktalanul örült. Sörös Marit most az gyötörte, hogyan hálálja meg közreműködését az iskolázott, nyakkendős úriembernek. Hiszen neki köszönheti ezt a pénzt, az ő ötlete volt, ő fogalmazott, ő tudta azokat a csalafintaságokat, mellyel egyszerűen, be kellett etetni a magas hivatalt. Törte a fejét, de egyetlen használható gondolata sem támadt. Már arra gondolt, hogy legjobb lesz megkérdezni, magát az iskolázott, nyakkendős úriembert, hiszen neki van ötlete, azt már bebizonyította, majd ő megmondja. Napokon, sőt heteken keresztül várt, de az iskolázott, nyakkendős úriember nem jött, köddé vált. Marika siránkozott, szeretne volna háláját kifejezni. Már úgy volt vele, kérhet bármit, ő szívesen teljesítené. Övé volt lélekben, testben, de

ez is csak vágy maradt számára, mint sok minden, többek között az örökség is.

Ebben ugyan beállt egy kis változás, összekaparta azt a tízezer forintot, melyet a végrehajtó kért. Befizette, a végrehajtó kitűzte a napot. Már csak ebben bízott. Napokon keresztül nem lehetett vele beszélni, izgult, titkon várta a sikert. Elviekben be is következett. Széles mosollyal újságolta a kiskocsmában, hogy a végrehajtó most megcsípte a Karcsit. Most már nem menekülhet. A neki járó összeg fejébe lefoglalta azt a két teherautót, amellyel fuvarozik, azokat el fogják árverezni, és akkor meglesz a pénz.

Közben a végrehajtónak is szaporodtak a teendői, hiszen nem csak Karcsi, de sok más Karcsi sem akart fizetni, mindenki valamiféle csodára várt. Pedig járt a végrehajtó nyakára, nem hagyta magát. Mondta is: - Addig üsd a vasat (vagy Karcsit), míg meleg! A kocsmában ezt a mondást le is fordították: - Olcsóbban megúszta volna, ha közülünk felfogadsz két-három embert. Majd mi kivertük volna Karcsiból az örökségedet!

Annyit elért a végrehajtónál, hogy kitűzte az árverés időpontját, melyre még egy jó bő hónapot kellett várni. A végrehajtó jól érzékelte Marika és Karcsi közötti viszony súlyosságát, kérte, maradjon itthon nyugodtan, majd másnap keresse meg. Ez aztán egy gyötrelmes időszak volt. Nehéz volt várni, kábította magát azzal a lehetőséggel, melyet a pénz jelent majd, de a kábításból a sört sem felejtette ki. Ilyen rózsaszínű, napfogyatkozásban élt, mint a többiek, ebben a környezetben.

Amikor a végrehajtót megkereste a kért időpontban és meglátta az arcát, tudta, baj van. Nem is beszélt mellé, nem volt érdeke. Ilyet még ő sem élt meg. – Képzeld, egy teljesen üres házat találtam ott. A Karcsi testvére elköltözött. Úgy ahogy volt, szőröstül, bőrostül!

Marika úgy érezte, itt a vég. Minden keresztbe állt, semmi nem volt egyenes. A végrehajtó megígérte, hogy a lakónyilvántartáson keresztül, megkísérli új címét megkeresni, aztán majd meglátjuk, mit tehetünk. Kézzel fogható eredményre, néhány hét után jutott a végrehajtó. Ő maga

is csodálkozott, ezen a megoldáson, az derült ki, hogy a Karcsi megmagyarázhatatlan okok miatt elköltözött Tolna megyébe és most Zombai lakos lett. A házat is ott hagyta sörös Marikának, üresen.

Ez egy sakk-matt játék, mert most hiába üres a ház, Marika kereshetne vevőt rá, de az eladásról szóló szerződést annak a pimasz Karcsinak is alá kellene írnia. Tehát az örökséghez jutás nehezebbik részét, így kényelmesen, rafinált módon, átpasszolta.

- Erre nincs törvény? – kérdezte a kiskocsmában a többieket.

- Nincs Marika! – volt a válasz. – Látod, mégis jobb lett volna, ha minket bízol meg. Még előleget sem kellett volna fizetned.

Marika ettől kezdve szorgalmasan böngészte a lakáshirdetéseket, de olyan vevőt nem talált, aki egy ilyen házra vágyott volna. Eszébe jutott az iskolázott kinézetű, nyakkendős úriember, ő biztosan mondana, valamilyen rendes megoldást. De úgy látszik számára, már csak a remény maradt.

*

Eltűntnek nyilvánítva

Bármelyik nap, ha délután úgy öt, félhét körül bementél a kiskocsmába, Jenő már ott volt. Eddig tartott a munkaideje, legalább is mindig így állapotodott meg, bármelyik vállalkozóval, ha elment nekik falazni, betonozni. Jenő, aki nem rég töltötte be ötvenedik életévét, erre büszke is volt, úgy mondta: - Már éltem, félszáz évet! A félszáz ugyan nem sok, Jenővel nem történt sok minden. Ha össze kellene foglalnia és tudományosan, el kellene készítenie, eddigi élete rezüméjét, ennyi lenne benne: kijárta az általános iskola nyolc osztályát, úgy ahogy átment, apja kőműves tanulónak adta. Nem szerette ezt a szakmát a kezdetekben, de mára már rájött, hogy ez nem is olyan rossz. A fellendült építkezési kedv, építésben jártas szakembereket kívánt. Jenő kőműves szakmunkás lett, ez valahogy összejött. Többre már nem volt ereje, arra főleg nem, hogy ő kezdeményezzen, hogy vállalkozó legyen. Sokkal kényelmesebbnek tartotta, ha valaki felfogadja, mert az intéz mindent, nincs semmi gondja. Megegyezik egy fix összegben, egy fix melóra, vagy napi penzumot szab ki, azt kifizetik neki és kész. Ebben a döntésben az is belejátszott, hogy húsz éves korában megnősült. Az asszony otthon volt, nem csinált semmit. Jenő vitte haza a jó pénzt. Aztán egyik nap elfogyott a beton és már délben hazament. Ez hozta a váratlan fordulatot, Jenő azt látta, hogy a postás, pont az asszonynak kézbesítette az ágyban, a neki ajánlott levelet. A cerkával, éppen az aláíráson bajlódtak. A postást lepofozta, az asszonynak adott tíz percet a pakoláshoz, így aztán magányos maradt. Pár évig így tengette szürkére váltott életét. Az előzőleg vett parasztházat, pedig eladta. Korábban még tervei voltak vele. Úgy gondolta, hogy ő, mint kőműves, majd apránként átalakítja, modernizálja. A gyerekeknek épít hozzá egy szép szobát, világos nagy ablakkal. De aztán ez a múlté lett,

szertefoszlott. Az érte kapott pénzt betette a bankba, majd később jó lesz, valamire. Aztán haza költözött, a közben megözvegyült édesanyjához. Most vele él, őt segíti.

Társra ugyan vágyott, néha jó lett volna, ha valaki egy kicsit megsimogatja, babusgatja. Más is eszébe jutott, hogy az is jó lenne, de a postás mutatóványa, nem halványult emlékezetében. Ilyenkor arra gondolt, legurít pár korsó sört, alszik egy kiadósat és már helyre is billent ez a megingott egyensúly. Pedig nem volt egy rosszképű srác. Vasárnaponként, amikor felöltözött, frissen volt borotválva, egy tetszetős, lányok vagy asszonyok számára szemrevaló fickónak mutatta magát. Nem volt elhízva, nem sportolt ugyan, de mégis sportos alakot mutatott, hiszen a napi meló megedzette. A sűrű barna haja, kék szemekkel, a beszéd orgánuma is kedvező benyomást tett, bárkire. Tettek is neki ajánlatot, ott a kocsmában tanyázó, poharukat szorongató asszonyok, de ő egyiket sem vette komolyan.

A mostani melóban, jó szakembernek ismerték, főleg falat tudott precízen rakni, meg vakolni. A burkoló munkákat már kényesebbnek tartotta, valahogy nem volt türelme a csempéket, lapokat illesztgetni, darabolni. A téglával, a falazással könnyebben megbirkózott, meg mindig mondta a vállalkozónak, ezt a falat ma, amazt meg holnap húzom fel. Volt is látszata, mert ha egy építkezésen, naponta magasodnak a falak, ott biztosan dolgoznak is. Az utazással nem volt gondja, mert reggel a kiskocsmában kezdett, oda jött érte a vállalkozó, mintha innen menne, minden reggel kirándulni. Az igaz nem tájoló, meg térkép volt nála, hanem simító, fándli, függőőn és vízmérték.

Jenő már berendezkedett, vagy inkább belenyugodott az életének ebbe a formájába. Még talán annyi volt a megszokottól való eltérés, hogy ősszel, amikor már megforrtak a borok, a szomszéd meghívta a szőlőbe egy kis rendteremtésre. Ilyenkor több napig ott volt, kint a présházban. Főztek egy jó pacalpörköltet, vagy valami vadas ételt és poharazgattak,

beszélgettek. Ezt ő mindig egy könnyed és kellemes kikapcsolódásnak minősítette. Felüdülésnek.

Aztán történt ebben a megszokott, monoton ütemű, életvitelnek is mondott, egyhangúságban a következő mozzanat. Egyik este, ahogy ott állt a pult végében Jenő, itta a sörét és beszélgetett az éppen oda vetődő hörpintőkkel, feltűnt neki, hogy az ablaknál, lévő asztalnál ül egy vörös hajú nő. Oda-oda pillantgatott, és azt nyugtázta, hogy a vörös hajú nő ott ül, nagy nyugalommal. Kérdezte is Tibort, a kocsmárost: - Ki ez a nő? Tibor nem tudta, csak annyit mondott: - Tegnap volt itt először! Jenő bátortalan pillantásokkal, de mégis egyre élénkülőbb kíváncsisággal figyelte a nő minden mozdulatát és építgetni kezdett magában egy nyilvántartás félét róla. – Úgy gondolom, olyan negyvenöt-ötven közötti. Szép az alakja, az arca sem csúnya, milyen érdekes klipszet visel. Olyan közepes, zsemle nagyságúak a mellei, pont tenyérbe illenek. Majd ha feláll, megnézem alakját. Cigarettázott, ez ugyan nem tetszett Jenőnek, a bagó szagot nem szerette. Arra gondolt, nem lehet minden első osztályú, a kisebb eltérések nem zavarják. Ahogy így összegezte a látottakat, észbe kapott. – Mi a fenét gyötröm én itt magamat. Ez is csak egy nő! – és a postás jutott megint az eszébe. Most így utólag, már nevet rajta. Tudja, hogy nagy balekok voltak ők az asszonnyal együtt, hogy nem fordították el a kulcsot a zárban. Biztos a postás sietett, mert expressz kellett a levelet a ládikóba kézbesíteni. Apró dolgokra nem figyeltek. Ez egy kicsit lehűtötte és kijózanította. Ettől kezdve, nem is törődött a vörös hajú nővel.

Másnap, amikor bejött, a munka végeztével, hogy napi sör penzumát lenyomja torkán, megint ott látta ülni, ugyan annál az asztalnál a vörös hajú nőt. Nem volt egyedül, sörös Mari is ott ült annál az asztalnál, és beszélgettek. Még ez este folyamán sörös Mari kijött a vécére és visszafelé jövet, Jenő megkérdezte: - Marika, ki ez a nő? Nem tudott válaszolni, csak annyit mondott: - Most láttam és is először! Jenő számára izgalmas kezdett lenni ez a talány, de mivel a megfejtés lehetősége, nem körvonalazódott szélesebben, így ismét abbahagyta, a találgatások sorát.

Két nappal később, megint a szokott helyén állt Jenő és éppen Tiborral, a kocsmárossal a vasárnapi foci meccsről értekeztek, amikor bejött a vörös hajú nő a kiskocsmába és köszönés után, kért egy pohár sört és egy fél császárkörtét. Megfogta, mert ugye itt önkiszolgáló forma működött, és ugyan ahhoz az asztalhoz vitte, ahol napokkal ezelőtt ült. Jenő csak most vette észre, hogy ugyan úgy ült le, mint a múltkor, egy kicsit vele szembe. A nőnek nem kellett oldalra fordítania a fejét, csak a tekintetét kellett felemelnie és mindjárt, közvetlenül, egyenesen Jenő szemével találkozott. – Ez aztán találát! – gondolta Jenő, csak akkor lett gyanús számára ez a közvetlen szembeni pillantás, amikor észrevette, hogy a vörös hajú nő, érdekes, kissé hízelgő mosollyal, fűszerezi tekintetét. Időnként ott felejtí szemét, mintha várna, valamiféle visszajelzést, biztatás félét. Jenő tekintete inkább meglepő, kissé elutasító hullámokat bocsátott ki. Ezt ő nem akarta, de évek óta, benne kialakult reflexek, önkéntelenül is, ezt a kapcsolási sémát érvényesítették. Még aznap este, Jenőt érte egy meglepetés. Most a vörös hajú nő is, kijött a vécére. Amikor felállt, azt hitte, készülődik és elmegy. Nem, csak a táskáját tette az asztalra, látható helyre, majd megindult, egyenesen Jenő felé. Pillanatok alatt meghűlt a vér ereiben, gyorsabban vert a szíve, a levegőt is nagyobb szippantásokkal szívta tüdejébe. Oda ért hozzá, csak annyit mondott: - Bocsánat! – és bement a nőknek rezevált toalettbé. Jenő kővé meredve állt ott, csak akkor ocsúdott fel hírtelen jött kábulatából, amikor bentről a víz csobogása hallatszott, majd ajtó csapódott és ott állt vele szemben, egy karnyújtásnyira, a vörös hajú nő. Egy észre sem vehető pillanatig megállt Jenővel szemben. Nem szólt egy szót sem, csak mosolygott és visszament az asztalához.

Hiába, az apró tér, a váratlan pillanat, zavart okozott Jenő lelkében, főleg, ha ezt egy nő idézte elő. Ettől ő már régen elszokott, de azért izgalmas játéknak vélte felfedezni. Tetszett számára ez a különleges, valamikor régen érzett, emlékezetéből már ki is esett zavarkeltés. Persze ez aztán nem múlt el nyomtalanul. Ezt Jenő is érezte, már abból is, hogy amikor a téglákat kente habarccsal és sorról sorra illesztette össze őket,

mindig a vörös hajú nő jutott az eszébe. Sokszor elhessegette a gondolatot, de az olyan volt, mintha leragadt volna. Ellökte magától, érezte is, hogy távolabbra került, de mindig arra ocsúdott fel, hogy megint csak rá gondol, ő járt az eszében. Mondta is magának, szinte kiadta a parancsot, meg kell vele ismerkedni, aztán tisztább lesz minden, és így talán könnyebben dönthet, mi legyen vele.

Másnap minden bátorságát összeszedte és várta a megfelelő pillanatot. A szerencse a kezére játszott, mert egyik pillanatban sörös Marival együtt jöttek az illemhelyre. Mivel itt minden olyan egyszemélyes olt, az egyiknek várni kellett, pont a söntés végénél, mert oda tették a bejáratot. A vörös hajú nő ment be elsőnek, Mari kint várt.

- Mutass be neki! – mondta Jenő és erre Mari mosolyogva bólintott. Pár perc telt el és kijött a vörös hajú nő. Mari csak annyit mondott: - Ismerkedjete meg! – és belépett a vécébe.

Csak pillanatok telhettek el, mind a ketten meglepetten, tágra nyílt szemekkel néztek egymásra. A hirtelen keletkezett zavarban Jenő nyújtotta a kezét, melyet a nő lágy, simogató keze érintett meg. Mind a ketten csak a keresztnévüket mondták: - Jenő! – Andrea!

Jenőt ez a különleges kézfogás letaglózta. Érezte, így még nő érintése nem hatott rá, megszedült, olyan volt, mintha a legerősebb szilvapálinkából ivott volna egy kupicával. Megrészegült, de ez a kábulat, különleges melegséggel futott át a testén. Még szerencse, hogy egyikkezével fogta a pult szélét, mert talán egyensúlyát veszítette volna.

Andrea ocsúdott fel elsőnek és eléggé határozottan annyit mondott: - Jöjjön oda az asztalhoz!

Jenő követte, vitte a sörét és leült Andreával szembe. Első pillanatokban kereste a szavakat. Mit is kérdezzen, de aztán egy kicsit sután, jöttek a mondatok.

- Itt lakik a városban?

- Igen! – mondta Andrea és biztatóan mosolygott.

- Nem láttam korábban.

- Nem is láthatott.

- Miért?

- Mert most költöztem ide!

Jenő itt megakadt, morfondírozott. Nézte a nőt, aki állta tekintetét, melyből melegséget, biztatást olvasott ki. Az asztalon lévő poháron akadt meg a tekintete.

- Meghívhatom egy italra? – kérdezte, mentő mozzanatként. Andrea bólintott, Jenő, pedig sietett a pulthoz, hogy kérjen egy császárkörtét, mert ezt még múltkorról megjegyezte, meg hogy egy kis levegőt kapjon, rendezze gondolatait, melyek most aztán eléggé összekuszálódtak. Vitte az italt, magának is hozott egy sört. Koccintottak, ittak. Úgy látszik ez a serkentő pohár, megtette hatását, mert Andrea beszélni kezdett. Egy kicsit akadozva szőtte a mondatokat. Arról szólt a beszámoló, hogy csak pár napja van a városban. Arról nem ejtett szót, hol volt előzőleg, honnan jött, de azt részletesebben ecsetelte, hogy a közelben, egy régi ismerőse révén, talált albérletet. Egy öreg néninél lakik, aki hetvenöt éves. A fiáé a lakás, még ellátja magát, de éjszakára nem lehet egyedül hagyni. Ő vigyáz rá, a lakásban van egy kis szobája, nem nagy, de neki megfelel. Albérleti díjat sem kell fizetnie, néha kitakarít, napközben megnézi a nénit, ennyi az egész. Azt ugyan nem tudja, ha úgy adódna, a néni elköltözik, már, mint az égiekhez, akkor mi lesz vele. Azzal fejezte be: - Mindig történik valami, ebben bízom! – mondta és érződött beszédén, hogy jól esett neki, mindezt elmondania. Látszott rajta, hogy megkönnyebbült. A végén, észrevétlenül, kezét Jenő asztalra fektetett, alsó karján felejtette. Jenő forróságot érzett, amely Andrea kezéből áradt át. Felvillanyozta, egész testét. Régen érzett ilyet, szinte már el is felejtette. Vágyak indultak benne, amelyek feltörtek, de Jenő próbálta elfojtani, néha sikerrel, de néha zabolátlanná váltak.

A záróra előtt, már nem is volt kétséges, hogy Jenő hazakíséri Andreát. Ez olyan természetesnek tűnt, mintha ismeretségük már évekre nyúlna vissza. A kora esti szürkület szinte megkönnyített mindent. Andrea nem tiltakozott, hogy átölelje vállát, majd a derekát és Jenő kezébe fogta zsemle nagyságú, de kemény melleit. Szótlán maradt, átölelte Jenő nyakát és úgy csüngött rajta, mintha sohasem akarná elengedni.

Más nem történt, búcsút vettek, azzal az összegzéssel, hogy holnap ugyan ott találkoznak. Andrea kinyitotta a kaput és felszaladt a lépcsőn. Jenő nehezen indul hazafelé, minden baja volt, nem tudta mi történt vele.

A megbeszélrt időben várta Andreát, de az nem jött. Másnap sem, a harmadik nap sörös Mari újságolta, hogy baj történt. Leesett a lépcsőn és eltört a bokája. Talán holnap kap majd olyan gipszkötést a lábára, mellyel járhat is. Jenőt kétségek gyötörték, mit tegyen, hol keresse. Sörös Mari megnyugtatta. – Azt üzeni, amint tud, jönni fog.

Jenő érezte, kétségek között, telnek napjai. Dolgozott, mit tehetett mást, zavarni sem akarta a kórházban, de már lehet, hogy nincs is ott. Biztosan az albérletben van, hiszen a szolgálat kötelezte, még így törött bokával is. Azt a felügyeletet, melyet a lakásért vállalt, azt mindenképpen teljesítenie kell. Ez ugyan olyan, mint amikor ő elvállalja egy fal felhúzását, akkor nem hivatkozhat erre, vagy arra. Keverni kell a maltert és rakni a téglát, sorról sorra. Azért mégis mindig csak Andreára gondolt és maga a csupasz gondolat is nyugtatólak hatott rá.

Talán öt nap telhetett el, amikor délután, ahogy a pultnál állt, Andrea jött, botra támaszkodott, azzal segítette a járást. Jobb lábán olyan járógipszféle, mert a talp alatt egy szürke vasalás kandikált ki, erre helyezte a testsúlyát, lépés váltáskor. A gipsz a felső combjáig ért. Később újságolta, hogy kérte a gipszelő fiút, csinos „malterozást” készítsen a lábára, mert a fiúja kőműves és megharagszik, ha nem tudja megsimogatni. Azt ugyan megígérte, meg lesz elégedve mindennel, a végén ez kerekedett ki belőle.

Kitörő örömmel üdvözölték egymást. Jenő mindjárt azt kérdezte: - Mennyi ideig kell gipszelt lábbal járni? Andrea megfogta a kezét, és kedves mosollyal mondta: - Hat hétig! Jenő titokban arra gondolt, melyet csak most vallott be, önmagának. – Jól indult minden! Most hat-hétig kell várni? Addig meg sem érinthetem?

Ez, pedig szomorúsággal töltötte el, melyet Andrea azért jól érzékelt. Annyit mondott: - Majd megoldódik minden! Innentől kezdve nyugodt, beszélgetős, iszogatós napok következtek. Andrea minden nap délután, amikor Jenő megjött a munkából, ott volt a kocsában. Három, négy órát beszélgettek. Olyan általánosságokról, ha Jenő a múltból kezdte faggatni, akkor azonnal elhallgatott. Később már nem is erőltette. A végén hazakísérte. Az utcán meg-megálltak. Hosszan csókolóztak, ilyenkor már nem járt senki, zavaró körülmények nem léteztek. Jenő keze néha el-eltevedt, de a hosszú gipsz, mindig helyes irányba terelte. Ezért a kalandokért Andrea nem tiltakozott, sőt érezte testének remegését, amely kellemes érzést kölcsönzött, utcai esti kirándulásaiknak.

Ezek az esti séták, barangolások titkon, egymástól függetlenül, foglalkoztatták Andreát és Jenőt is. Valami másnak kellene történnie. Ezek azonban csak úgy gondolatban fogalmazódtak meg, mindkettőjükben, külön-külön. Konkrét megoldás nem született egy darabig, amikor egyik este Andrea felvetette: - Jó lenne, ha holnap este hétkor feljönnél hozzám! Készíték valami vacsorát, te meg hozzál sört! Jenő érezte, ez már konkrétum. Másnap vett négy üvegsört és az emeleten becsöngetett. Andrea nyitott ajtót és a kisháló felé irányította. Megnyugtatta, hogy a mami lefeküdt, nincs semmi baj. Amint becsukódott a szoba ajtaja, Jenő érezte ez egy olyan pillanat, amelyet nem szabad elszalasztani, megölelte Andreát és a csók is eléggé hosszúvá sikerült. Amikor kibontakoztak, ebből a szabad ölekezésből, az asszony találta a vacsorát. Hagymás rántotta volt, kolbász karikákkal. Jenőnek az jutott az eszébe, amit egyszer egy srác mesélt a rántottáról. – Ha egy nő az aktus előtt rántottát ad, az diszkrét figyelmeztetés, de ha utána, az

szemrehányás! Még jó, hogy így alakultak a dolgok. Elfogyasztották a vacsorát, megitták a söröket, most már jöhetett a desszert. Jenő nem is habozott, belevetette magát az örömek, izgalmak folyamatába. Csak egy baj volt, hogy a hosszú gipsz törte az ágyékát, de ki törődik ezzel, ha végre teljesülhet minden eddigi álma. Teljes meglelégedettséggel csukta be az ajtót, tizenegy után, hogy haza induljon.

Aztán ezek a vacsorák, sörözések egyre többször fordultak elő, Jenő már bátorságot is vett és ott is aludt Andreánál. Történt aztán egyik nap a kiskocsmában, hogy Andrea egy másik nővel jelent meg. Nem voltak zavarban, sőt azt a benyomást keltették, mintha régről ismernék egymást. Bemutatta a lányt, nem volt több huszonkét évesnél, barna haját rövid kontyba tűzte össze, vékony nyári ruhát viselt, jól kiadta formás alakját. – Csilla vagyok! – mondta a lány, és alaposan megnézte Jenőt. Ettől kezdve Andrea és Csilla mindig együtt voltak. Meg is mondta: - Csilla, egyelőre nálam lakik, amíg nem talál helyet magának! Innentől kezdve már olyan helyzet, nem is adódott, amikor még Jenő kettesben lehetett az asszonnyal. Arra gondolt, talán így is akarta, vagy éppen szervezte, amikor egy közös sörözésnél, melyet császárkörtékkel és konyakokkal is fűszereztek, kibuggyant a nagy titok. Andrea ejtett el egy-két szót, valószínűleg véletlenül, melyet Csilla tovább fokozott, önkéntelenül, talán fiatalos meggondolatlanságból, de már nem volt visszaút. Andrea egy vidéki börtön lakója volt, négy évig, a vád: csecsemő gyilkosság! Csilla a cellatársa volt, a szabadulásuk között hat hónap telt el. Folyamatosan tartották a kapcsolatot, de erről Jenő nem tudott egy szót sem. Megbeszélték, itt találkoznak Andrea azt is elmondta, nagy őszinteségi rohamában, hogy viszonya volt egy tűzoltóval. Teherbe esett, a tűzoltó azt mondta, elveszi, de előbb elválík a feleségétől. Hitegette, ebből nem lett semmi, közben megszületett a gyerek. Kislány volt. Nagyon maga alá került, úgy érezte, nincs semminek értelme. A gyerek csak nyűg. A kicsi sokat sírt, szinte állandóan, már ez is kiborította. Nem akart ő semmi rosszat, csak a nagypárnát tette a koci tetejére, hogy ne hallja a bömbölést. Meg is feledkezett róla, amikor levette, nagy csend

fogadta, már nem élt. Megbánta, becsülettel leülte a négy évet, amit a bíró kiszabott rá, nem akart erről sohasem beszélni. Ezt a keresztet neki kell egy életen át, cipelnie, de ha már így alakult, ezt is megérti. Így legalább nem kell titkolóznia, még ha esetleg elveszít mindent, ami talán mára kialakult körülötte.

Csilla megjelenése, egy különleges állapotot hozott létre, kettőjük, illetve hármójuk között. Jenő várta, hátha változik valami, visszajönnek azok a szép együttlétek, melyeknek különös varázsuk volt, de így hármásban, ez nem vezet sehová. Tetézte még az is, hogy Csillának nem volt egy vasa sem, nem tudott költeni. Mindenkitől cigit lejmolt, meg egy-egy italt. Ki is kezdtek a vendégek vele, ezzel Csilla nem törődött. Egyik másikkal esténként el-eltűnt egy órára, valahová. A közelben volt egy park. Ilyenkor gyarapodott pár száz forinttal, de az nem tartott sokáig.

Andrea is érezte, hogy a kialakult helyzet, a körülmények, a viszonylatok olyan mértékű csorbát szenvedtek, ha nem tesz valamit, akkor még rosszul is végződhetnek a dolgok. Szinte mentőövként dobta fel egyik este: - Holnap, meghívlak egy vacsorára! Jenő már azt érezte, reménykedve, minden a régi lesz. Ennek megfelelően készült a találkozóra. Megvette a söröket, meg egy kisüveg császárkörtét is csomagoltatott a szatyorba, legyen jó a hangulat. Becsöngetett, Csilla nyitott ajtót. Kissé váratlanul érte, róla meg is feledkezett. Andrea szabadkozott, hogy nemsoká elmegy, van valami dolga, de a lány úgy tett, mintha nem hallott volna semmit. A császárkörtének megitta a felét, melyet egy üvegsörrel tetézett. Egyáltalán nem zavartatta magát, sőt Jenő mellé telepedett a kanapéra. Olyan szorosan simult hozzá, hogy a lány combja égette az övét. A férfi zavarában, nem tudta mit tegyen, a lány kezével, hol a karját, hol a combját fogdosta, de olyan mozdulatokkal, mintha azok nem lennének szándékosak. Beszélt közben, nagyokat nevetett. Andrea zavart volt, érezni lehetett tehetetlenségét. Csilla fokozta a hangulatot, bekapcsolta a rádiót és Jenővel táncolni akart. Felráncigálta a kanapéról, átkarolta és a tánclépéseknél szinte hozzá

tapadt. Jenő érezte, ez olyan helyzet, mint mikor vakol az ember és malteros habarcs, rossz helyen tapad meg. Nehezen lehet levakarni. Most már tudta, ennek rossz vége lesz. Hirtelen, kiszakította magát a lány öleléséből és csak annyit mondott: - El kell mennem! Kinyitotta az ajtót, nem várt semmit, lerohant a lépcsőn. Kint az utcán megcsapta az esti, friss levegő. Magányosnak, becsapottnak, megalázottnak érezte a helyzetet. Látni sem akarta többé ezt a két nőt.

Másnap elment dolgozni, de a vállalkozóval, akinél éppen falazott és vakolt, más randi helyet beszélt meg. A kiskocsmát, egyelőre hanyagolta, sörét is más helyen itta meg. Így teltek a napok, sőt a hetek. Andreát és Csillát nem látta, nem tudott róluk semmit és úgy érezte, ez így a jó.

Pontosan két hónap telt el. Véletlenül futott össze az utcán sörös Marival, aki örömmel üdvözölte. – Mi van veled? Már mindenki hiányol! – mondta, majd még hozzá tette: - Hallottad, mi történt?

- Nem! – mondta határozottan Jenő.

Sörös Mari egy kicsit gondolkodott, olyan volt, mint amikor a kártyás sorba rakja a lapokat, hogy majd onnan játssza ki a megfelelő pillanatban azokat, de még gondolkodik.

- Meghalt a mami, akinél Andrea lakott!

- ?

- Felmondta a fia az albérletet. Állítólag eladja a lakást, kell neki a pénz. Csilla már korábban elköltözött, Andrea, pedig vidékre ment.

- ?

- Látom, nem értesz semmit! – értetlenkedett Mari és Jenő valóban nem értett semmit. Másnap elment a kiskocsmába, ahol részletesen elmesélték, amit már tegnapról tudott. Csak arra volt kíváncsi, Andrea hol lehet, szeretné megtalálni. Meg is mondták a falu nevét, valaki még a pontos címet is tudta, melyet felírtak neki egy cetlire. Fogta a kezében és

felült öt nap múlva egy buszra, mert addig csak gondolkodott, hogy mit tegyen. A cím pontos volt. Egy idős néni fogadta, érdeklődésére annyit mondott: - Öt nappal ezelőtt, pár holmit belerakott egy táskába és elment. Azóta semmi hír róla!

Egy hét múlva megismételte ezt az utat, akkor is azt mondta a néni: - Nem tudok róla semmi! Így ment ez még kétszer, a válasz mindig ugyanaz volt: - Elment, de nem tudom hová?

*

Hármas csavarorsó

Félix minden reggel, menetrendszerűen, emeleti lakásából lejött a Zöldhetes presszóba, hogy megigya fél unikumát, melyhez kísérőként kijárt neki egy üveg hideg sör is. Itt lakott a közelben, azt nem lehet mondani, hogy hány sarokra, mert ezek az emeletes házak olyan rendezett rendetlenségben, egy építész által megszabott rendben épültek, hogy abban egyértelműen eligazodni nem lehetett. Úgy mondták, ha erre irányult a kérdés, hogy a kisbolttal szemben. Így már mindenki tudta, hogy Félix hol lakik. Nőtlen fiatalember volt, közel a harminchoz. Barna, arcába lógó nagy haját szüntelenül igazgatta, mert ha fejét egy meghatározott dőlési szögnél előbbre billentette, teljes függönyként borult arcába. Őt ez nem zavarta, szinte természetes mozdulattal igazította vissza, ha kellett, akkor percenként. Inkább a beszélgető partnernél volt felfedezhető, némi értetlenség ezekre a mozdulatokra, de mit volt mit tenni, el kellett fogadni. Félix egyetemet végzett, így beszéde is eléggé választékos volt, mindenhez hozzá tudott szólni és jó humorral áldotta meg a sors. Ebben a pici, néhány négyzetméteres presszóban, mindjárt a pult mellett, a sarokban volt a törzshelye. Valóban kicsi volt ez a helyiség. Régen ez egy étterem ruhatára volt, de az új tulajdonos, aki megvette az éttermet és most egy mezőgazdasági boltot üzemeltet benne, leválasztotta a ruhatárat a két wc-vel és ebből lett a Zöldhetes. Összesen három asztal volt benne, kilenc ülőhellyel. A fal mellett körbe, könyöklő magasságában pult húzódott, de esténként mégis elfért benne, italozásra, dohányzásra, beszélgetésre váróan, legalább húsz ember.

A kiszolgáló, felszolgáló, inkább pultos, Barbara volt. Ő egy aranyos, kedves, alacsony, szőke, kékszemű huszonegy év körüli asszony. Megvolt rajta minden, tökéletes látványt nyújtott. Asszonynak mondták, mert volt már két gyereke. Mindenkihez kedves tudott lenni, ott volt, szinte mindennap. Néha-néha vett csak ki egy-egy szabadnapot.

Köztudott volt, hogy sokan csak kedves mosolyáért, egy-két szaváért tértek be ide, felüdülni, lehörpintve közben pár korsó sört. A történetnek eddig nincs semmi különlegessége, csak akkor kapott ez a két ember egy bizonyos csavarorsót, amikor kiderült, hogy közelebbi viszony fűzi őket össze. Úgy kezdődött, már, mint látványosan és félreérthetetlenül, hogy Barbara két gyereke naponta, mikor végeztek az iskolában, betértek anyjukhoz. Ő eligazította az alsóosztályos nebulókat, kaptak egy csokit és irány haza. Első alkalommal akkor volt meglepő a dolog, amikor a két gyerek, leány volt a nagyobbik, Félixhez ültek le. Ebből aztán, ahogy Félix foglalkozott velük, rögtön kitűnt, hogy Barbara nem véletlenül mosolyog még bájosabban, mint eddig. Aztán köztudott lett, hogy Félixnél laknak, hiszen ez a két és félszobás lakás, neki egyedül óriási és Barbarának és két gyerekének, pedig ez az albérlet, szinte kapóra jött. A rosszmájúak, vagy inkább az irigyek, sóvárgóbbak, akik mohó szemmel nézték Barbara, minden idegeket, borzoló mozgását, úgy gondolták, könnyen kifizeti, azt a járandóságot, melyet Félix az albérletért kér és még nem is esik nehezére. Talán nem is tévedtek, lettek volna ők is albérletet adó házigazdák.

Itt a Zöldhetesben tanyázott elég sokat egy lány is. Jucus volt a neve, legalább is ezen a becenéven ismerte mindenki. Ő is szőke volt, de termetre Barbara ellentéte, mert eléggé erős, telt idomokkal, főleg a mellei voltak óriásiak. Sokszor leült Félix asztalához, ott beszélgettek, de többen tudták, hogy egy sportos, taxis sráccal fut jelenleg. Ha a taxis srác, éppen szolgálatban volt, vagy csak a droszton parkírozott, várva a sült galambot, akkor Jucus szabad volt. Mivel munkahelye nem volt, fölös idejével azt tehetett, amit akart. Legtöbbször, ilyenkor Tamás mellé szegődött. Tamás földmérő volt, járta a környéket, mérte a telkeket. Itt tanyázott a Zöldhetesben, ez volt a kiinduló helye. Volt neki egy hatszázás Trabantja. Ez a kocsi fogalom volt, mert fogalma sem volt Tamásnak, hogy fog egyáltalán beindulni. Ha úgy döntöttek, hogy Jucus megy Tamással, mert a mérésnél valakinek a kitűző lécet is fogni kellett, akkor azt Tamás rendes órabérrel el is számolta a lánynak, ebben nem

volt semmi hiba. Tehát, ilyenkor, indulás előtt, hosszú percekig kellett tologatni ezt a műanyag csoda jószágot, hogy erőre kapjon, és egyáltalán elinduljon. Már megszokott látványt nyújtott ilyenkor egy nyitott ajtajú Trabant, melyet ott Tamás, Jucus meg hátul tolt, majd Tamás beugrott a lendületet kapott kocsiba és próbálta beindítani. Ezt az indítási figurát, többször is elpróbálták, amíg szerencsére, beindult a szerkezet. Tamás mindig mondogatta: - Csak egyszer jönne egy balek, akire rásózhatnám ezt a tragacsot. Őt korsó sörért, vihetné is! Jucusra jellemző volt, hogy csapódott ide, oda, nem tudott megállapodni, pedig nagyon szeretett volna, de valahogy nem sikerült neki. Így békén is hagyták, csak olyan jó haver volt. Ebben a formában, párosítással, napi kapcsolatokkal élte életét a Zöldhetes és vendégei.

Már-már mindenki beleszokott ebbe a helyzetbe, amikor jött a hír, hogy Félixet az este elvitte a rendőrség. Barbara kiborult, sírt, alig tudott dolgozni, erről ment a beszélgetés, egész nap. Azt rebesgették, hogy Félix belekerült, valamiféle sikkasztásba, az összeg több millióra rúg. A kívülálló azt tapasztalta, hogy Félix rendre a Zöldhetesben ül, néha megy el pár órára, aztán visszajön és beszélget, viccelődik. Nagy ivónak nem volt mondható, olyan átlagos fogyasztó volt. Ha a nőkre terelődött a szó, akkor mindig kifejezte, hogy a csinos, jó alakúak tetszenek neki. Az volt az összefoglaló megállapítása, hogy: - Nem az élvezeteket kell halmozni, hanem a halmokat kell élvezni! Ezzel általában, nagy nevetés közben, minden férfi egyetértett. Annyit lehetett még tudni Félixről, hogy apjának nagy szőlője és gyümölcsöse van. Több száz hektó boruk szokott teremni, értékesítéssel is foglalkoznak, a szakmája kertész mérnök volt.

Két nap múlva Félixet kiengedték, az esetről nem sokat beszélt. Többször megjelent a rendőrségen, de a dolgokról nem nyilatkozott. Telt, múlt az idő, aztán kitűzték az első tárgyalás napját. Barbara szabadnapot vett ki és Félixszel együtt ment a tárgyalásra. Nagyon izgatott volt, szinte nem lehetett ezzel a kedves asszonnyal szót váltani. Asszonyi ösztöne nem hagyta cserbe, amikor rosszat sejtett. Ugyanis a

tárgyalás után Félixet letartóztatták, előzetesbe került. Úgy látszott a sikkasztás beigazolódott. Az ügyvédje azt mondta, fel kell készülni a legrosszabbra. Félix biztosan börtönbe kerül, a legkevesebb, amit kiróhatnak rá, két év. Feszült napok, hetek, hónapok következtek. Barbara sokszor kiborul. – Mi lesz velünk? Megint kereshetek albérletet! – mondogatta. Csak akkor nyugodott meg, amikor egy fogdai látogatás után azt mondta: - Félix megengedte, hogy továbbra is ott lakjunk. Várni fogjuk! Ezzel szinte mindenki egyetértett, ebben a helyzetben ez volt a legtermészetesebb. Várni, mást úgysem lehet tenni, de még nem tudni mennyi, azaz idő, amit véglegesen kiszabnak rá. Az ügyvéd is vigasztalta, nem kell ezt olyan tragikusan felfogni, mondogatta, de maga sem hitt benne.

Aztán egy kicsit felperegtek az események, újabb tárgyalás, sajnos több napig tartott, a végén a bíró első fokon valóban két év börtönt szabott ki. Az ügyvéd azonnal fellebbezett. Félix a tárgyalásokon nyugodt volt. Olyan érzés fogta el az embert, mintha tudná: - Ezt nem lehet megfordítani, ennek így kell lennie! És volt benne igazság. A másodfokú tárgyalásra néhány hónapot kellett várni. Úgy látszik az ügyvéd, jól összeszedte gondolatait, meg az új bíró is másként látta a dolgokat, Félix tizennyolc hónapot kapott, melyet Baracskán kell letöltenie. Ebből az előzetesben már letelt hat hónap, tehát a végleges, ezután következő távollét: - egy év! – Ezt kibírjuk! – mondogatta Barbara. – Levelezünk, meglátogatjuk, neki is könnyebb lesz!

Félixet átvitték Baracskára. Barbara mesélte a harmadik látogatás után, hogy a raktárba osztották be. Ő ott zakó, nadrág, zokni, cipő, lepedőfelelős. Így is volt, Félix e magas beosztás ellen nem tiltakozott, könnyedséggel viselte, sőt úgy mérlegelte, az egyetemen tanult számviteli ismereteit, jól tudja hasznosítani, a hó végi gatyá elszámolásnál. Ismerve Félix belenyugvó viselkedését, korábbi humoros, kiegyenlítésre törekvő magatartását, ezt lehetett összegezni,

hogy átvészeli a rászabott időket. Talán megújulva, más emberként lép majd ki, újból a szabad életbe.

Teltek a napok, hetek, sőt hónapok, ismételten. A Zöldhetes vendégei először azt tapasztalták, Barbara átvészelte az első nehéz heteket. Újból visszatért mosolygós, vidámsága. Szerették a vendégek és a tulajnak, Barbara által mindig tele volt a bugyellárisa. Nyolc hónap telhetett el, amikor egyik este megjelent egy magas, vékony srác. Az volt a különleges ismertetőjele, hogy a vállán függött, hosszú pánttal, egy hatalmas, kékszínű sporttáska. Olyan érzése támadt az embernek, hogy ez a fickó biztosan élsportoló. Lehet, hogy teniszező, lehet, hogy úszó, abban a nagy táskában hordja felszerelését, és be-beugrik, egy pohár sörre. Kezdetben nem is volt jelentősége az egésznek, Barbara úgy beszélt vele, mint minden kedves vendéggel. A hórihorgas srác megjelenése, pár hét után egyre gyakoribb lett és a történet a második csavarorsót akkor szenvedte el, amikor egyik reggel Barbara együtt jött a nagytáskás sráccal a kisbolttól. Erre a képre, a nyitásra váró, féldecire sóvárgó vendégek, közös megállapítással reagáltak: - Ott aludt nála! Csak a Félix meg ne tudja!

Egyelőre, hallgattak, de ez az óvatos hallgatás egy idő után átcsapott irigykedő súgdolózkodásba, majd később mindenki elmondhatta magáról, hogy a történetek felől, jól értesült. Aztán ez a titok is nyílt titok lett. Barbaráék nem titkoltak semmit. Mindenre fény derült, mint általában. A nagytáska titka is eldőlt, ugyanis kiderült a hórihorgasról, hogy üzletkötő és zokniba utazik. El is adott pár csomag férfi zoknit az esti sörözések során. – Mi lesz Félixszel? Ez a kérdés, ezek után, már senkit nem érdekelt. Senkit! Talán egy valakit... Sőt úgy alakultak a dolgok, hogy a colos fickó istápolta Barbara gyerekeit, többször hazament velük tanulni, a srácok könnyen váltottak, hiszen modern nevelést kaptak, nem csodálkoztak semmin. Egyik este a colos megkönyékezte Tamást. Először csak beszélgettek, már olyan formában, hogy ő a Barbara fiúja, hiszen innentől kezdve, így tudta

mindenki. Aztán a folytatásban azt tapasztalták, hogy Tamás meg a colos tologatja a Trabantot, mellyel a végén a zokni ügynök távozott. Értetlenül néztek Tamásra, amikor látták a nagytáskás távozását a Trabanttal – Most kipróbálja, ha megfelel neki, megveszi! – mondta egykedvűen, mert maga sem bízott abban, hogy ezt a roncsot, valaki birtokolni szeretné.

Félix szabadulásának időpontja egyre közeledett. Egyesek már előre dörzsölték a kezüket, micsoda botrány lesz, ha ezt megtudja. Szinte mindenki itt akart lenni, de nem tudták az időpontot. Ezen vitatkoztak egyik este, amikor Jucus megszólalt és annyit mondott: - November huszadikán szabadul! Néztek rá meglepetten, mintha azt kérdeznék tőle: - Te ezt honnan tudod? Jucus érezte a kimondatlan kérdést, így még hozzá tette: - Az apja mondta!

Ez a válasz megnyugtató volt, de mindjárt számolásra is készítette őket. Aztán gyorsan kiderült, még három hét van hátra. Mondták is: - Kibírta a képzést! Frankó srác! Mások hozzá tették: - Szerzett még egy diplomát, börtön diplomát!

Aztán csendes, várakozó napok következtek. Egyik reggel azonban azon lepődtek meg a vendégek, hogy a pultban Barbara helyett, a tulaj szolgálta ki az italokat. Értetlenül néztek a vendégek, a tulaj meg is magyarázta: - Ne csodálkozzatok, Barbara felmondott, elköltözött Sárbogárdra.

Ez volt a váratlan villámcsapás, aztán ahogy felocsúdtak a meglepetésből, Félixre nézve úgy gondolták, ez a legjobb megoldás. Még volt hátra öt nap. A jól értesültek, azt is tudták, hogy azért mentek Sárbogárdra, mert a colosnak ott van háza, ott fognak lakni. - Barbara talál munkát egy másik presszóban! – mondta valaki. Ezzel egyet is értettek, de a következő bejelentést, melyet egy még jobban értesült tett, néma csend követte: - Barbara három hónapos terhes!

Erre aztán mit lehetett mondani? Egyelőre, semmit! Valakiben az is felötlött, így a nagy letaglózások sorában, hogy mi lesz Tamás Trabantjával? Erre aztán nem volt semmiféle válasz. Tamás egykedvűen csak annyit fűzött hozzá: - Most már viheti a zoknijait kocsival! Az élet ment tovább, peregtek a napok. Már pontosan nem tudta senki megmondani, olyan napi pontossággal, hogy Félixnek mikor kell megjelennie a szabad életben, csak arra lettek figyelmesek egyik reggel, úgy féltíz körül, hogy a kisbolt felől, jön két alak. Az egyik leány, a másik fiú. A leányt könnyen felismerték, mert ő volt a Jucus. Belekarolt a fiúba. – Nézd, új sráca van a babának! – mondta hirtelen valaki. – Ismerős a járása! – kiáltott egy másik. – Te ez a Félix!

Aztán, ahogy közelebb értek, fel lehetett ismerni, tényleg a Félix volt. Rövidre volt vágva a haja, egy kicsit meg is hízott a bőrtönkoszton, kiegyensúlyozottá vált. A bámészkodókban egy pillanatra megállt a lélegzet. Nem akarták elhinni, hogy lehet még egy újabb, harmadik csavarorsó, ebben a történetben, de aztán mindenkibe visszatért a normális lélegzetvétel. Ez is lehet! – gondolták és felemelték poharukat, hogy köszöntsék Félixet.

Nagy ováció kezdődött. Mindenki elé új pohár került, Félix mesélt, jókedvűen, magabiztosan. Jucus nem tágított mellőle, de úgy látta mindenki, Félixet ez nem zavarta, sőt kedveskedő megértéssel fordult többször a leány felé. Jucus jóleső érzéssel nyugtázta Félix megértő magatartását. Ez a nap a nagy visszatérés napjaként vonult be a Zöldhetes történetébe. Az utcáról betérő ismeretleneket is megkínálták egy itallal. Olyan volt itt a hangulat már estére, mint egy nagy lakodalomban. Előkerült egy magnós rádió is, valaki bele lökött egy kazettát, aztán elindult a dalolás, páran még táncra is perdültek. Éjjel egy órákor is szólt a zene, még szerencse, hogy a közelben csak boltok voltak, meg egy iskola, de azok már régen bezártak.

Aztán ez a nap is elmúlt. Félix visszatért régi szokásához, reggel a korábbi megszokott időben lejött a Zöldhetesbe, csak annyi változás

volt, hogy Jucus mindig elkísérte. Később, a szóbeszédből még annyit lehetett tudni, hogy a sikkasztás, az tény volt, csak nem Félix követte el, hanem az apja. Sajnos ő nagyon beteg volt, így a családi tanács ráosztotta a lapokat, melyet nyerőként ő vett fel, tehette, mert volt alatt, több mint tízmillió forint.

*

A koszorú

Az öreg, mert így hívta mindenki, már napok óta gyengélkedett. Nem evett, a szívére panaszkodott, de itt nem vette szavát komolyan senki. Hét éve, hogy ide került, ebbe a börtönbe, egy év előzetes után. Itt ő volt a 0460. számú elítélt. Tisztességes nevét nem tudta senki. Az újságban is csak úgy jelent meg: K. Ferenc. Aztán leírták az elkövetett bűncselekményt és az ítéletet, mely elég szigorú volt, tizenkét évet kapott, leghamarabb csak kedvezményesen, három év múlva szabadulhat. Belenyugodott, mit tehetett mást. Még szerencse, hogy fiatalabb korában kitanulta az asztalos szakmát, mert ennek itt nagy hasznát vehette. A munka lekötötte, ez nem esett nehezére, ha dolgozhatott, még az idő is jobban, talán gyorsabban telt. Kint nem maradt senki, csak a felesége, de az elkövetett bűncselekmény miatt, nem írt levelet, nem látogatta, csomagot sem küldött. Így K. Ferenc egyedül maradt, keveset beszélt, nem voltak vidám percei. Tette dolgát, azt, amit itt kötelezővé tettek a fogságban, meg azt, amit szűkösen a körülmények megengedtek. Mindent összeszámítva: ő volt a 0460. számú – emberi alakzatú – élőlény. Így dobogott a szíve, ebben a tudatban. A jövőre nem is szeretett gondolni, tervezni, pedig nem volt kedve. Úgy érezte, hogy talán eléggé elszúrta az életét, volt benne egy kis megbánásféle is, de ezt az érzést elhessegette magától. Elkövette, hát elkövette, biztosan nem kellett volna. Lehetett volna meggondoltabb is, - talán! Sajnos már nem lehet visszafordítani! Ezzel, így kell élni, ameddig csak él.

Egyik kora reggel, még ébresztő előtt nyögésre, hörgésre lettek figyelmesek a cellatársak. Az öreg rosszul lett. Dörömbölve jeleztek az őrségnek. Felvitték az orvosi szobába, de már késő volt. Megállt a szíve. Azt mondták, baloldali infarktust kapott. A temetését gyorsan megszervezték. Arról szó sem lehetett, hogy kiadják a hozzátartozóknak, hiszen nem is volt hozzátartozója. Azok megszűntek, többé nem léteztek. Ebben az esetben a végső nyughely a rabtemető. Ez a temető a börtöntől

egy kissé távolabb helyezkedett el. Nem nagy terület, nincs is bekerítve, szélein utak futnak, a végében vasúti sínek. Sírhintok, sincsenek. Elvértve találni benne néhány keresztet, de itt sem lehet tudni, hogy a kereszttől, merre van a koporsó. Valahol körülötte. A temetés is egyszerű, nincs semmi különleges ceremónia. Kiássák a sírt, azon az üres helyen, ahol még nincs elhantolva senki, aztán mindjárt beleteszik a koporsót, bekaparják. Elegyengetik a földet, simára, hogy ha nő a fű, meg a gaz, könnyű legyen kaszálni. Az ásóról, lapátról leverik a földet, beteszik abba a kis furgonba, mellyel kihozták, aztán visszamennek a börtönbe és folytatódik minden tovább.

Valahogy így történt az öreg esetében is, azzal az eltéréssel, hogy ezt az - ásás, lehelyezés, földelés - cécóját végignézte távolról, az út széléről egy idős asszony. Özveggy Tóth Jánosné. Nem rég özvegyült meg, alig három hónapja, hogy eltemette a férjét. Így feketében, a friss gyászban, mindenre érzékenyebb az ember. Véletlenül járt arra. Tulajdonképpen a városba menő buszhoz igyekezett. Egy kicsit meg is fáradt a gyaloglásban, éppen megállt pihenni, levegőt venni, amikor észrevette a temetőben tevékenykedő embereket. Amikor jobban megfigyelte, élesen meg tudta különböztetni, hogy melyik a rab, melyik az őr, akkor eszmélt, egy temetést lát. Azt tudta, hogy ez itt a rabtemető. Erről már mások is beszéltek, meg arról, hogy jó nevű politikusokat is temettek ebbe a parcellába, nem most, régebben, - a háború előtt, talán az ötvenes években – inkább. Ahogy ott állt, felmerült benne, ki lehetett ez az ember, akit most temetnek? Összerakta az ismereteit, a hallottakat, a maga özvegyiségét sem hagyta ki, érezte, hogy azt a valakit, akit letesznek a földbe, azt is anya szülte. Amikor megszületett, még vétlen volt, ugyan olyan, mint bárki más. Talán a génjei lehettek eltérőek az átlagostól, hogy később ilyen bűnt követett el, de a génekről fogalma sem volt, nem is hallott róla. Csak a szóbeszédből idézte, mert ilyenkor az okosabbak erre hivatkoztak. Összeszorult a szíve, még a könny is kicsordult a szeméből. Egyetlen civil embert sem látott az ott tevékenykedők között. Virág sehol, egyetlen szál sem. Ekkor jutott eszébe, hogy a komaasszony hozott a

múltkor egy olyan kerek, szalmából font és falevelekkel díszített koszorút, hogy majd kiviszik a férje sírjára a temetőbe. Aztán elbeszélgették az időt, meg a lába is fájt, így a temetői látogatást elhalasztották. Arra gondolt, ezt a koszorút, holnap elhozza erre a sírra, legyen neki is, valami dísz, megemlékezés, ahogy illik egy halotthoz, még akkor is, ha ez itt nem szokás. A férjének, pedig visz majd élő virágot, most nyáron van a kertben bőven, szakíthat belőle.

A gondolatot másnap tett követte. Kezében a kerek, szalmából font koszorúval, némi díszítéssel ott állt a friss ásás szélén. A meghatottságtól, meg az öregkor érzékenyebb lelkiületétől, – hiszen ilyenkor már meghatódik az ember mindenben, – eleredtek a könnyei, sírt, sírt, csak sírt. Siratta magányát, férjét, azt a valakit, akit ide hantoltak tegnap. Meg volt győződve arról, hogy amit most tett, jócselekedet, és ha majd eljön az ő ideje, akkor ezt kedvezően fogják beszámítani. Letette a koszorút a földre, hiszen nem lehetett semmire sem felakasztani. Állt ott egy darabig összekulcsolt kezekkel, még imádkozott is, majd szépen, lassan hazaindult.

Másnap délelőtt, amikor újból a buszhoz igyekezett, odapillantott. Láta a koszorút, a szalmafonat sárgán virított. Nyugodt szívvel szállt fel a buszra, hogy a városba menjen. Délutánra beborult az ég, dörgött, villámlott és eleredt az eső. Először csak esett, aztán felerősödött, majd szakad, mintha dézsából öntötték volna. A lezúduló víz hömpölyögve folyt, sodorva maga előtt minden mozdítható tárgyat. A koszorút is elmosta, vitte magával, először belekerült egy árokba, majd az út melletti patakba. Áthömpölygött a vasút alatti átfolyón, az, pedig kivetette az országútra és ott egy járdasziget mellett megakadt az autók fő csapásában.

A hirtelenjött eső után a közlekedésben egy kis szünet állt be. Egyetlen autó sem járt, kihalt volt az út. Az esővíz eltűnt az útról, csak némi sárhordalék maradvány maradt az aszfalton, meg a szalmafonatos sárgakoszorú. Ott hevert az esőtől megtépázva, árván, magányosan,

semmihez és senkihez nem tartozva. Mintha azért fonták volna, hogy mint koszorú, ne lehessen többé koszorú. Az első autó kikerülte, a következőnek csak az első kereke érintette. Aztán jött a harmadik, amelyik keresztülgázolt rajta, majd egy kamion összes kerekeivel kilapította. Vége volt. Úgy feküdt ott az úttesten, mint egy halott, kiterítve. Mint jelkép is megszűnt. Egy csomó szalma lett, ott az út közepén.

*

Szerző fotója

Összegzés képen:

Bár merre megyünk, utunkba esik egy kocsmá.
A nevek változatosak, lehet italbolt, krimó,
késdobáló, ivó, a műveltebbeknek: könyvtár, ahol
elidőzünk – hotel büfé, ha egy kicsit tagadjuk, hol
jártunk – kamusöröző, Piti Presszó. Utazóknak. 0.
vágány, tréfásan: Vak egér. A lényeg
az, hogy ezeken a helyeken a település, a környék
lakói, szabad akaratuk szerint, látogatást tesznek
italozás, játékszenvedély, vagy beszélgetés céljából.

Aztán kikerekednek a történetek,
amely nélkül a kocsmá sohasem lenne kocsmá.

- a szerző -